Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXVII., št. 238 Ljubljana, petek 19. oktobra 1934 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Poslednje slovo Topolskega gospoda

Poslednje slovo od Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, ki so ga včeraj položili na Oplencu v grobnico njegovih velikih prednikov

Beograd, 19. oktobra. v. Med sviranjem žalne simfonije je tiho krenil dvorni vlak s krsto pokojnega viteškega kralja in s člani kraljevske rodbine, predsednikom francoske republike in tujimi vladarji ter kraljevskimi princi iz kolodvora. V presledkih po 15 minut sta sledila še dva posebna vlaka. Eden je bil določen za predstavnike tujih držav in diplomatski zbor, drugi posebni vlak pa za narodne poslance in senatorje.

Narod se kleče poslavlja od velikega sina

Ob vsej progi je bil v nepretrganih vrstah zbran narod. Na mnogih mestih so kmečke žene in otroci potrosili vso progo z jesenskim poljskim cvetjem. Tisoči in tisoči preprostih kmetov in kmetic so kleče s prižganimi svečami in bakljami čakali ob progi, da se poslednjič poklonijo svojemu vladarju in gospodarju. Vmes je bilo videti velike črne zastave in s črnim florom prevlečene državne trobojke. Mnogi so držali v rokah preproste vence, ki so jih polagali na rob železniške proge, ko je privozil mimo vagon s posmrtnimi ostanki kralja. Kakor v Beogradu in drugod, koder je vozil dvorni vlak s posmrtnimi ostanki, je bilo tudi na tej poslednji poti od Beograda do Mladenovca videti, kako neizmerna je žalost, ki je navdajala ves narod in iz oken vagonov se je lahko pri počasni vožnji mimo kolodvorov videlo pri starih in mladih, moških in ženskah in otrocih objokane oči.

Topolski gospod med svojimi Šumadinci

Prijazno mestece Mladenovac, kjer so se vlaki ustavili je bilo vse zavito v črnino. Od kolodvora pelje široka, nekoliko stotin metrov dolga ulica, ki je bila vsa posuta s poljskim cvetjem. Na koncu te ulice je bil postavljen ogromen oltar in tudi se je vršil še enkrat cerkveni obred z blagoslovom, ki je pomenil obenem zadnje slovo blagopokojnega kralja iz one kmečke sredine, iz katere je on, gospod Topolski, po svojem pradedu Karadjordjeviću sam potekal, v kateri sredini se je tako rad in tolikokrat mudil. Na tisoče in tisoče ljudstva je polnilo ulice. Ko so položili krsto na pogrebni avtomobil ter je bil dan znak za odhod v 24 km oddaljeno Topolo, je zopet visoko vzkipela velika narodna tuga. Visoko v zraku pa so brneli motorji neštetih letal, ki so spremljala iz Beograda sem žalni vlak na njegovi poti. Vsa cesta od Mladenovca do Topole je bila obrobljena od gostega špalirja ljudstva. Zbrana je bila vsa Šumadija na tej poslednji poti. Od časa do časa je bil špalir prekinjen od črnih slavolokov in oživljen od tisočev kmečkih konjenikov, ki so prihiteli z najoddaljenejših krajev s črno ovitimi državnimi zastavami, da se poslednjič poklonijo svojemu viteškemu kralju.

Iz Beograda je med tem prispelo vseh 20 velikih kamijonov, na katerih je bil naložen en del onega ogromnega števila vencev, ki so bili poklonjeni na mrtvaški oder. Zbrani na velikem trgu v Mladenovcu so ti kaminjoni kakor gigantski šopek nudili prekrasen pogled..

V precej naglem tempu se je pogrebni sprevod, katerega so se poleg članov kraljevske rodbine in tujih zastopnikov udeležili tudi kraljevska vlada, velik del narodnih poslancev in senatorjev ter visokih državnih funkcionarjev, v več 100 avtomobilih pomikal proti Topoli. Pred vhodom v to rojstno vas rodbine Karadjordjevićev je bil zgrajen, ves v črno ogrnjen ogromen slavolok. Na njem se je blestel napis:

»Pozval si nas, viteški kralj: Čuvajte Jugoslavijo!

Mi ti odgovarjamo: S Teboj smo jo ustvarili, čuvamo jo in čuvali jo bomo na veke«!

Mimo doma Karadjordjevićev

Nad Topolo se dviga griček, na katerem je oplenska zadužbina s kraljevsko grobnico. Tu se nahaja s neposredni bližini kraljevski seljaški dom, njegova preprosta vila zgrajena v sredi nasadov, najslastnejšega sadnega drevja in sredi prekrasnih vinogradov, katerim je posvečal pokojni kralj toliko nege in ljubezni, prirojene do kmečke grude. Oddelki kraljevske garde in konjenice so bili razvrščeni vse od vhoda v trg Topolo pa do same zadužbinske cerkve. Gardijsko topništvo se je s pripravljenimi topovi postavilo na bližnjih višinah. Mimo Karadjordjevićeve domačije, ki s svojo veliko, a preprosto kmečko hišo in poleg nje stoječo majhno cerkvico verno predstavlja dom osvoboditeljske dinastije in kjer je pred 130 leti praded dvignil pest proti tlačiteljem naroda, je krenila povorka naroda pred cerkev.

Zadnje domovanje

Kmetje iz okolice, kraljevski sosedi, so nosili krsto ter jo postavili pred oltar zadužbinske cerkve, ki jo je pokojni kralj s toliko ljubeznijo pretvoril v pravi umetniški božji hram. Tu stojita preprosta monumentalna sarkofaga velikega kralja Djordjevića in kralja Petra Velikega Ovosboditelja. Tu si je še enkrat spočilo telo velikega pravnuka in sina ob zadnjem slovesu... Oglasil se je patrijarhov »Bože pomiluj«, iz zbora je zadonela še enkrat pesem »Večnaja pamjat«.

Na desno doli vodijo stopnice v kripto, prekrasno izdelano in z mozaikom bogato obloženo prostorno podzemsko grobnico rodbine Karadjordjevićev. V posameznih nišah so prostori za zadnje počivališče.

Desno od malega oltarja je bila dvignjena marmornata plošča. Tu je zeval grob. Spremljan od svojih najdražjih je bil tu položen viteški kralj Aleksander I. Uedinitelj k večnemu spanju. V tajinstveni poltemi so se tu odigrali pretresljivi prizori zadnjega slovesa od ljubljenega moža in očeta. Ura je odbila 3.

Grob se je zaprl

Zunaj pa je 110 vojnih letal naših, češkoslovaških, rumunskih in francoskih, zabučalo svojo pesem moči. Vmes so odmevali streli topov, v kratkih presledkih so se oglašale poslednje salve postrojene vojske in zvonenje mrtvaških zvonov se je mešalo z veličastnim akordom naše narodne in državne himne. Vsa nepregledna množica daleč okoli cerkve je popadala na kolena. Globoko pretreseni so stali v cerkvi visoki dostojanstveniki in predstavniki evropskih držav in z našim narodom je ta hip vsa Evropa občutila še enkrat veličino izgube in v duhu si v tem hipu gledal po Jugoslaviji, ko se je iz vsakega sela misel naroda okrenila tja doli proti Topoli in je v dušah bolno odjeknil zamolkli udarec težke marmornate plošče, ki je zaprla grob pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

Žalne svečanosti v inozemstvu

V Franciji

Pariz, 19. oktobra. w. Francosko prebivalstvo se je z živim zanimanjem udeleževalo svečanosti ob pogrebu pokojnega kralja Aleksandra v Beogradu. Beograjske svečanosti je prenašala večina francoskih brezžičnih postaj, ki so jih povsod z veličastnim molkom poslušale ogromne množice ljudstva. V Parizu je bila okoli poldneva v ruski cerkvi zadušnica, ki jo je opravil pravoslavni metropolit Eulogios in so se je udeležili člani vlade z ministrskim predsednikom Doumergueom na čelu, predsednika obeh zbornic, general Weygand ter številni častniki in ves diplomatski zbor.

Listi posvečajo dolge članke žalostni svečanosti v Beogradu. Obenem razpravljajo tudi o vprašanju, ki so ga sprožili nekateri listi, da bi se utegnila francoska politika izpremeniti. Listi soglasno ugotavljajo, da se francoska zunanja politika ne bo prav nič izpremenila, ker je na mesto pokojnega Barthouja prišel Laval. Naglašajo, da prihod Lavala v zunanje ministrstvo ne pomeni nikake nove orientacije francoske zunanje politike.

Pariz, 19. oktobra. č. V znak žalosti za pokojnim kraljem Aleksandrom, vladarjem Jugoslovenov, so bile včeraj zaprte vse pariške borze.

V Bolgariji

Sofija, 19. oktobra. AA. Včeraj ob 11 je bil v cerkvi sv. Aleksandra Nevskega svečan cerkveni obred v spomin Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, ki sta ga skupno priredili poslaništvo kraljev. Jugoslavije v Sofiji in bolgarska vlada. Cerkveni svečanosti so prisostvovali Nj. Vel. kralj Boris s spremstvom, jugoslovenski poslanik Aleksander Cincar - Marković, jugoslovenski vojaški ataše generalštabni polkovnik Vasilje Petković, svetnik poslaništva Dragan Božović, jugoslovenski konzul Dragan Jovanović in vsi drugi uradniki poslaništva ter konzulata, vsi člani jugoslovenske kolonije v Sofiji s predsednikom Krstićem na čelu.

Nadalje so se je udeležili predsed. vlade Kimon Georgijev s člani vlade, vsa generaliteta in vsi višji oficirji sofijske garnizije, bivša predsednika vlade Nikola Mušanov in Aleksander Cankov, mnogo bivših ministrov, višje uradništvo vseh ministrstev, vsi člani diplomatskega zbora, zastopniki vseh veroizpovedi, predstavniki vseh patriotskih, človekoljubnih in kulturnih društev, bolgarski javni delavci, bolgarski in tuji novinarji, bivši ruski carski generali z ruskimi emigranti in veliko število sofijskega prebivalstva.

Velikanska cerkev sv. Aleksandra Nevskega je bila prepolna ljudi, tako da jih je mnogo moralo ostati zunaj. Ves prostorni trg Aleksandra Nevskega tja do Sobranja je bil poln meščanov, dijakov in srednješolcev.

Sredi cerkve je bila pred oltarjem na visokem odru postavljena velika slika pokojnega kralja Aleksandra. Točno ob 11. so se odprla velika vrata in na sredo cerkve so stopili v svečanih oblačilih člani bolgarskega sv. sinoda, mitropoliti, arhiereji ter svečeniki. Ob istem času je prišel v cerkev Nj. Vel. kralj Boris s spremstvom in zavzel prostor na desni pred velikimi vrati ter povabil po članu svojega spremstva jugoslovenskega poslanika Aleksandra Cincar-Markovića, naj se mu pridruži. Poslanik Cincar-Marković je pristopil k Nj. Vel. kralju Borisu in sta oba stala ves čas svečanosti skupaj.

Sofijski mitropolit Stefan je imel pred žalno svečanostjo pretresljiv govor o pokojnem jugoslovenskem kralju. Najprej je obsodil gnusni zločin v Marseilleu že glede na božjo zapoved, ki pravi» Ne ubijaj!, nato pa kot atentat ne samo zoper veliko delo jugoslovensko - bolgarskega zbližanja, temveč tudi zoper svetovni mir sploh, čigar največji pobornik je bil pokojni Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj. Nato je mitropolit govoril o pokojnem kralju kot zaslužnem sinu jugoslovenskega naroda, ki je vse svoje velike državniške in vojaške sposobnosti postavil v službo svoje domovine in naposled položil na žrtvenik še svoje dragoceno življenje v času, ko se je začelo veliko delo jugoslovensko - bolgarskega zbližanja in splošnega miru na Balkanu in v Evropi. Mitropolit je naposled izrekel upanje, da se bo veliko delo Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja vzlic njegovi tragični smrti nadaljevalo za boljšo in srečnejšo bodočnost obeh bratskih slovanskih narodov, za toliko potrebni mir na Balkanu in po vsem svetu.

Po govoru mitropolita Stefana je pristopil namestnik predsednika bolgarskega sv. sinoda, vidinski mitropolit Neofit, k Nj. Vel. kralju Borisu, jugoslovenskemu poslaniku Cincar-Markoviću in predsedniku vlade Kimonu Georgijevu ter dal vsakemu po eno svečko Nato so svečke razdelili tudi med vse ostale, nakar se je začela svečana služba božja za dušni pokoj pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je trajala do 12. Med cerkvenim opravilom je pel veliki mešani cerkveni zbor. Ko je zapel »Večnaja pamjat«, so Nj. Vel. kralj Boris in vsi prisotni pokleknili in dolgo klečali v najglobljih potrtosti.

Po žalni svečanosti je prišel namestnik predsednika sv. sinoda mitropolit Neofit k Nj. Vel. kralju Borisu, nato pa k jugoslovenskemu poslaniku Cincar-Markoviću ter jugoslovenskemu vojaškemu atašeju Vasiliju Petkoviću, k vsem uradnikom jugoslovenskega poslaništva in konzulata ter jim izrekel globoko sožalje v imenu bolgarske cerkve zaradi tragične smrti pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Za mitropolitom Neofitom je pristopil k jugoslovenskemu poslaniku Aleksandru Cincar - Markoviću, k vojaškemu odposlancu Vasiliju Petkoviću ter k ostalim članom jugoslovenskega poslaništva Nj. Vel. kralj Boris in jim izrekel svoje globoko sožalje. Za njim so prišli po vrsti predsednik vlade Kimon Georgijev, bivša predsednika Nikola Mušanov in Cankov, ministri in bivši ministri, generaliteta, višji častniki, člani diplomatskega zbora, tuji vojaški odposlanci, veledostojanstveniki, višje uradništvo ministrstev in vsi drugi, ki so prisostvovali žalni svečanosti.

Nj. Vel. kralj Boris se je udeležil cerkvene slovesnosti v pehotni generalštabni uniformi s črnim trakom okoli leve roke. Generali so imeli velike črne trakove namestu lente preko prs. Tudi diplomatski zastopniki so bili v svojih svečanih diplomatskih uniformah, vsi drugi pa v črnem.

Odhod tujih delegacij

Povratek kralja Karola v Rumunijo — Danes je večina inozemskih delegacij odpotovala iz Beograda

Beograd, 19. oktobra. p. Ob 11. dopoldne je Nj. Vel. rumunski kralj Karolj odpotoval s svojim spremstvom iz Beograda nazaj v Rumunijo. Na postaji so se poslovili od njega Nj. Vis knez Pavle, člani vlade in rumunski poslanik s svojim osebjem.

Snoči ob 23. je odpotoval iz Beograda zastopnik italijanskega kralja Duca di Spoleto. Na železniški postaji se je poslovil od njega Nj. Vis. knez Pavle. Vlado sta zastopala notranji minister Žika Lazić, minister za telesno vzgojo dr. Andjelinović ter minister za promet Kuzmanović. Navzoč je bil tudi italijanski poslanik Galli z vsem poslaniškim osebjem. Po pregledu častne čete se je Duca di Spoleto poslovil od kneza Pavla ter odpotoval v Rim.

Ko se je Nj. Vis. knez Pavle vračal s perona v dvorno čakalnico, mu je na tisoče ljudi, ki so čakali na vlake, priredilo burne ovacije, ki so trajale, dokler se ni odpeljal proti dvoru.

Snoči je z orijetnim ekspresom ob 22.55 odpotovalo tudi zastopstvo pariške občine, ki ga spremljajo do meje zastopniki beograjske občine.

Ob 11.20 je odpotovala z vlakom v Split delegacija angleške mornarice s komandantom angleškega sredozemskega vojnega brodovja admiralom Fisherjem. Angleškemu admiralu je izkazala na peronu postavljena častna četa čast, k slovesu pa so prišli tudi mnogoštevilni naši mornariški oficirji. Istočasno so odpotovali tudi francoski letalci in mornarji, ki jim je prav tako izkazala čast naša častna straža.

Že ob polnoči so odpotovali z brzim vlakom predsednik češkoslovaške vlade Malypetr, ministra Bradač in Derer, generalni inspektor čsl. vojske general Sirovy, šef generalnega štaba general Krejči in namestnik Husarek. Od češkoslovaške delegacije so se poslovili v imenu vlade vojni minister general Milovanović, minister za telesno vzgojo dr. Andjelinović, notranji minister Lazić, minister za socialno politiko dr. Novak in minister za gradbe dr. Srkulj. Predsednika vlade je zastopal šef Presbiroja dr. Luković. K slovesu je prišel tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je ostal v Beogradu zaradi današnje konference stalnega sveta Male antante. Prav tako se je poslovil od delegacije češkoslovaški poslanik Wellner z vsem poslaniškim osebjem.

Zločinsko gnezdo se razkriva

Na zahtevo francoskih oblasti sta bila v Italiji aretirana dr. Pavelić in Evgen Kvaternik, ki bosta izročena francoskim oblastem

Pariz, 19. oktobra. Na zahtevo francoskih oblasti je italijanska policija včeraj aretirala v Turinu znanega voditelja teroristične bande, ki se skriva v Janka pusti, dr. Ante Pavelića in njegovega pomočnika Evgena Kvaternika. Francoske oblasti so ugotovile, da je prišel dr. Pavelić 29. septembra v Marseille in je stanoval v hotelu blizu kolodvora. V njegovem spremstvu je bila neznana ženska, stara okrog 40 let. Dr. Pavelić se je vpisal v hotelsko knjigo kot dr. Pavelescu, vodja urada rumunskih državnih železnic, stanujoč v Bukarešti. Navedel je, da prihaja iz Pariza. 1. oktobra je odpotoval neznano kam. Šele po izvršenem atentatu se je pojavil v Turinu, iz česar sklepajo, da se je skrival kje v Franciji, najbrže v bližini Pariza in čakal, da bodo njegovi plačanci izvršili atentat. Italijanske oblasti so dr. Pavelića in Kvaternika takoj po aretaciji zaslišale, seveda pa sta oba odločno tajila, da bi bila v kaki zvezi z atentatorji. Toda francoske oblasti imajo v rokah nepobitne dokaze, na podlagi katerih je že bila danes izročena italijanskim oblastem zahteva, da izroče Pavelića in Kvaternika francoskim oblastem v svrho nadaljnje preiskave in konfrontacije z aretiranimi atentatorji.

Aretacije v Celju

Celje, 19. oktobra. Snoči so celjski orožniki v dvorcu v Medlogu pri Celju, ki je last upokojenega polkovnika Slavka Kvaternika, očeta terorista Evgena Kvaternika, aretirali njegovo mater Kvaternikovo in njegovo sestro, ki je poročena z nekim Berlinčanom. Odpeljali so ju v zapore okrožnega sodišča v Celju.

Konference zunanjih ministrov

Beograd, 19. oktobra. p. Ob 10.30 dopoldne so se sestali v našem zunanjem ministrstvu zunanji ministri Male antante Bogoljub Jevtić. Titulescu in dr. Beneš. Njihova posvetovanja so trajala do 1. popoldne, ko je bil izdan tudi oficielni komunike o njihovem stališču glede na sedanji mednarodni položaj

Za 5. popoldne je napovedana konferenca zunanjih ministrov držav balkanskega sporazuma, Jugoslavije, Turčije, Grčije in Rumunije. Zunanji ministri Jevtić, Ruždi bej, Maksimos in Titulescu bodo ob tej priliki obravnavali vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu mednarodne politike Tudi o tej konferenci bo izdan drevi oficielen komunike.

Poincare v Pantheonu

Pariz, 19 oktobra. AA. Včeraj ob 10. dopoldne so prepeljali truplo bivšega predsednika republike Raymonda Poincareja v Pantheon.

Sestanek Narodnega predstavništva

Beograd, 19. oktobra. Kakor je bilo že javljeno, se popoldne sestane Narodna skupščina k seji, na kateri bo prečitan ukaz kraljevega namestništva o zaključitvi njenega sedanjega zasedanja. Za 17.30 je napovedana seja senata, na kateri bo prav tako prečitan ukaz o zaključitvi sedanjega zasedanja.

Jutri dopoldne se po ustavi prične redno zasedanje Narodne skupščine in senata, ki bo otvorjeno s čitanjem ukaza kraljevega namestništva. Jutrišnjim sejam Narodne skupščine in senata bosta do izvolitve novih predsedništev predsedovala najstarejši narodni poslanec odnosno senator. Nato bodo volitve novih odborov Narodne skupščine in senata.

Borzna poročila.

INOZEMSKE BORZE.

Curih, 19. oktobra. Pariz 20.21, London 15.025 Newyork 304.—, Bruselj 71.60, Madrid 41.875, Amsterdam 207.75, Berlin 122.90, Dunaj 57.35, Praga 12.9025.

Slovenija svojemu kralju na zadnjo pot

Kralj Zedinitelj vsem zedinjenim:

Od Oplenca prihaja silen glas,
pretresa mestni dom in daljno vas:
»Poslúšajte! Vaš Zedinitelj
ne spi. Postal je vaš buditelj.
Vaš Vitez poln nesmrtne slave
od Vardarja do gorske Save
nesmrtno pesem poje vsem okolu:
Kraljici, Domu, Rodu in Prestolu.«

Kraljici:

»Ne jokaj, žena! Nisem ves umrl.
Prišel sem, da Ti sólzo bom utrl.
Ukoreninil sem se v tvojem domu,
ukoreninil sem se v svojem domu;
poslej bom živel v sinu tvojem,
poslej bom vladal v sinu svojem;
kot živel, vladal sem doslej!«

Narodu:

»Ne plakaj, dragi narod moj!
Ne zgrne grob se nad menoj.
Ukoreninil sem se v svojem rodu,
ob vsakem Vašem domovinskem godu:
pred vami dvignem se iz groba,
pogledat pridem, če zvestoba
še čuva Jugoslavijo.«

Kraljestvu:

»Moj grob in glas, pozdravi jo:
junaško Jugoslavijo!
O zlata moja Kraljevina,
moj up in moja bolečina!
Zaradi Tebe moral sem umreti,
zaradi Tebe hočem še živeti:
Tvoj kralj nikoli ne umre!«

SILVIN SARDENKO

Rog. Slatina, 18. oktobra 1934.

Ljubljana:

Ljubljana, 19. oktobra.

Zadnja žalna manifestacija v našem mestu je bila najbolj prisrčna in globoka, saj je privrela s pesmijo prav iz dna src. Že pred 14. so se pred mestnim magistratom jele zbirati množice z vseh strani mesta, da je bil mestni trg nabito poln od stolnice pa daleč proti Tranči, a natlačena je bila tudi vsa Stritarjeva ulica. Na magistratu je gorel napis »Slava mučeniku Aleksandru I.«, spodaj je pa v ognju žarel vzklik »Živio kralj Peter II.« Ob spomeniku kralja Petra I. je stal zlati paladij Glasbene Matice v družbi zastav »Ljubljanskega Zvona« in »Ljubljane«, a na drugi strani se je svetila skozi flor čestitljiva zastava NSZ, ki je nekdaj vodila tržaško delavstvo in vse Slovence. Tudi »Orjuna« je prišla z zastavo in črni flori so pokrivali trakove na prsih članov akad. društva »Jadrana« in »Preporoda«. Za šumljajočim vodnjakom se je postavila častna četa in godba »Sloge«, a nasproti magistrata so stale dolge vrste gasilcev pod vodstvom župnega načelnika Vrbinca. Prav mnogo je bilo aktivnih in rezervnih oficirjev, korporativno se je pa proslave udeležila »Soča« in več drugih organizacij. Prikorakal je tudi sokolski naraščaj, zlasti močno so bilo pa zastopano ženstvo. Med vodnjakom in magistratnim stopniščem so stali predstavniki najrazličnejših organizacij in korporacij, med njimi tudi predsednik advokatske zbornice dr. Žirovnik, zastopnik rektorja dekan dr. Krek z večimi profesorji, sreski načelnik Zniderčič, podžupan Jarc z županjo Olgo Pucovo, na sredi pa so prisostvovali žalni svečanosti ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer s soprogo in divizionar Cukavac s komandantom mesta generalom Jovanovićem in generalom Pekićem. Gneča je bila tudi po vseh oknih, kjer so povsod gorele luči, pod stopniščem so pa čakali pod vodstvom komponista Zorka Prelovca vsi organizirani in neorganizirani ljubljanski pevci.

Točno ob 14.30 sta zvonjenje pretrgala dva rezka topovska strela in nastala je presunljiva tišina. Pobožnost petminutnega molka je zadušila vse glasove in ves promet po vsej državi. Še zastave so obstale s plahutanjem, le luči so trepetale v florih in solze so se lesketale v očeh. Kakor otrple so množice klonile zglavo v najbridkejši žalosti.

Počasi so oblaki odgrnili solnce in predsednik Hubadove župe dr. Švigelj je začel proslavljati pokojnega kralja Petra v obširnem govoru kot pokrovitelja jugoslovenskih pevcev.

Ko je zabučal trikratni vzklik »Slava« med zidovi mestnega trga, so zadoneli pretresljivi akordi čestiljive naše žalne pesmi »Usliši nas, Gospod« ... za njo je pa ubrano in mogočno odmevala »Človek glej ...« Valove pesmi: »Truplo mirno naj počiva ...« je spet obsijalo solnce. Še »Poslednje slovo« so iz srca zapeli pevci, nato so pa predrle tri častne salve ozračje in spet so se oglasili zvonovi ter topovi, nadvse je pa zavalovala državna himna ...

Množice so se spet mirno razlile po ulicah, ki so bile preozke, da bi jih bile spustile skozi. Tudi Marijin trg se je napolnil, predno je ljudstvo odšlo izpred magistrata.

Kranj:

Kranj, 18. oktobra.

Že na večer pred dnevom pogreba je bilo vse mesto zavito v najglobljo žalost in tišino. Vse svetilke v mestu so bile ovite v črn pajčolan, v mraku so svetile samo luči pred podobami blagopokojnega kralja. Izložbena okna kranjskih trgovcev so izpremenjena v lepe oltarčke. Ljudje so se v skupinah ustavljali pred posameznimi izložbami. Priznati moramo, da so naši trgovci in ostali zasebniki s toliko vnemo in okusom uredili svoja okna, da se je vse mesto izpremenilo v velik hram, v katerem so onega, v katerem je bilo poosebljeno vse naše idealno stremljenje. Ganljivo je opazame slike in kipi kralja Mučenika; ljudje romajo kakor od svetinje do svetinje, v vseh gorenjskih srcih se je naselila trpka žalost in pregrenka zavest, da smo izgubili zovati, kako je pretresla kraljeva smrt našega kmeta; vsi, od najimenitnejšega do najpreprostejšega človeka, nosijo žalne znake. Ko pa prebirajo naši ljudje dnevnike, se nihče ne more vzdržati solza. Vsa čast našim trgovcem, ki so s toliko ljubeznijo priredili žalne oltarčke, ki so brez dvoma še povečali veliko našo žalost nad najširšimi sloji. Najlepše je bilo gotovo okno pisarne mestne občine; okna nekaterih kranjskih trgovin pa so urejena s tako skrbjo in okusom, da se ljudje kar težko ločijo od kraljevega lika in se stalno vračajo in postajajo pred podobo viteškega kralja. Krasne so izložbe trgovcev Savnika, Sirca, Pirca Sajovica in Božiča, tovarne Ika, trafik Kerčeve in Komatarjeve ter tvrdke Bat'a, ki je prva počastila spomin blagopokojnega kralja z njegovo v črno odeto sliko. Lepo je okno Mestne hranilnice, advokat dr. St. Sajovic pa je postavil v okno še krasni fotografiji visokega, kraljevega para, ki je obiskal Kranj 1. avgusta 1926 pri odkritju spomenika kralju Petru Osvoboditelju. Velika slika, spomin na ta drag obisk, je v oknu slaščičarne Mohor. Najlepša pa je brez dvoma slika celotne kraljeve postave v naravni velikosti v izložbi Terčonove trgovine. Nad kranjskim poljem pa žalostno vihra črna zastava na vrhu zasnežnega Storžiča.

V župni cerkvi se je vršila v četrtek ob 8. uri žalna služba božja, cerkev je bila polna do zadnjega kotička. Po maši se je vršila v veliki dvorani Narodnega doma komemoracija gimnazijske mladine. — Dvorana je bila nabito zasedena kakor še nikdar ne. Gimnazijski orkester je najprej zaigral Händlov zbor iz Juda Makabeica. Nato je direktor g. dr. Simon Dolar prečital globoko spomenico, ki jo je namenil ban g. Marušič mladini. Potem je vsa mladina in z njo vse občinstvo oblubila glasno zvestobo novemu jugoslovenskemu kralju in domovini. V spomin na ta žalostni dan se je ustanovil na kranjski gimnaziji Aleksandrov sklad, ki ima namen, podpirati našo revno mladino. Naši dijaki so zbrali za venec na krsto viteškega kralja same planike in drugo planinsko cvetje. Šestošolec g. Milan Ekar je recitiral globoko Molitev jugoslovenskega dijaka, ki jo je umetniško sestavil g. prof. Adolf Ivančič. Molitev je tako lepa in ganljiva, da so vsi zbrani jokali ob vzorni Ekarjevi recitaciji. Prof. g. Ivančič je v čuvstveno izredno globokem in pomembnem govoru slavil kralja Mučenika in Zmagovalca. Med drugim je dejal: Močni in trdni kot nepremagljiv zid stojimo tu v svoji mrki žalosti. Njegova visoka žrtev je postala seme bratstva, da smo danes vsi edini v kleni in neomajni volji da obdržimo, kar nam je dal on in da nadaljujemo njegovo veliko delo. Razbratene Jugoslavije ni več, tu je eno samo čuvstvo, na sama misel, ena sama volja. Za zaključek je zapel gimnazijski pevski zbor pod vodstvom g. prof. Švikaršiča zelo lepo naštudirano in izvajano Gallusovo skladbo: Glejte, kako umira pravični. Gimnazijske proslave so se udeležili tudi mnogi predstavniki in zastopniki narodnih društev in korporacij.

Ko so odpeli zvonovi svojo žalostno pesem in ko je v trenutkih splošnega molka vsak v samem sebi posvetil vse svoje misli spominu blagopokojnega kralja, se je vršila v parku pred spomenikom kralja Petra I. Osvoboditelja komemoracija. — V parku je bil zbran ves Kranj, toliko ljudstva je bilo zbranega samo onega dne ko smo odkrili spomenik velikega Osvoboditelja. Vsa naša društva, vse naše korporacije, vsa naša mladina, vse naše prebivalstvo se je zbralo da se pokloni spominu blagopokojnega kralja.

Za uvod je zaigrala godba Kranjskega glasbenega društva žalno koračnico. Nato je v imenu kranjske občine izpregovoril direktor g. Ivan Košnik. Poudaril je, da se bomo spominu velikega Zedinitelja najlepše oddolžili, ako bomo izvajali dosledno njegovo oporoko. Pokojni Mučenik pa bo skupno s svojim očetom bedel nad bodočnostjo naše domovine. Kapetan I. kl. g. Karol Česenj je slavil zasluge junaškega Vojskovodje, ki pa ga ni zadela sovražna krogla na bojnem polju, temveč zločinska krogla podlega atentatorja. Odvetnik g. dr. Stanko Sajovic je v lepih besedah predočil tragiko usodnega trenutka, ko je pokojni kralj umrl kot apostol miru na tleh zavezniške Francije. Poderta! je njegovo priljubljenost pri narodu, njegovo veliko osebno hrabrost, njegovo nadčloveško delo ujedinjenja, njegovo delo za mir, njegovo delo za kulturni razvoj naroda. Gimnazijski direktor g. dr. Simon Dolar je poudaril, da nam je viteški Zedinitelj svetel vzor, kako se sveto služi sveti domovini. Kakor vse največje osebnosti v zgodovini nam je zapustil v svoji oporoki globoko resnico, ki naj bo sveta vsem, zlasti pa mladini. S to oporoko hočemo zmagati! Nato je združeni pevski zbor pod vodstvom g. Cirila Mohorja zapel žalostinko Blagor mu, ki se spočije.

Šolska ravnateljica ga Vodenikova je čuvstveno naslikala veliko bolest našega ženstva ob izgubi junaškega viteza, ki sočuvstvuje z nesrečno kraljico materjo in ženo. Tudi naše žene bodo čuvale Jugoslavijo in bodo v tem znamenju vzgajale otroke in domovino. Profesor g. Adolf Ivančič je govoril o veliki žalosti naših bratov onkraj meje, za katere je usodna smrt junaškega kralja še večji udarec kakor za nas. Starešina kranjskega Sokolskega društva br. Sanko Završnik je poudaril, kako reven bi bil ob tako strašni izgubi naš izmučeni narod, ako bi mu blagopokojni kralj ne zapustil v besedah Čuvajte Jugoslavijo svoje proroške oporoke. V vsem našem delu, v vse naših srcih mora vedno zveneti ta sveti klic umirajočega kralja. Sreski načelnik g. dr. Fr. Ogrin je pozval zbrani narod k zvestemu delu za narod, domovino in visoki kraljevski dom. Godba je zasvirala državno himno, društva so položila vence pred spomenik kralja Petra Osvoboditelja, ogromna množica ljudstva se je z žalostjo v srcih razhajala. Samo pred kipom blagopokojnega viteza je ostala častna straža naših Sokolov, gasilcev in članov Narodne odbrane kot simbol zvestobe in neomejne ljubezni do največjega sinu našega naroda.

Jesenice:

V noči, po kateri je naš viteški kralj Aleksander I. nastopil v prestolnici svojo zadnjo pot, so bile izložbe po trgovinah posebno lepe razsvetljene in okrašene, da so v resnobni in dostojanstveni obliki izražale tugo in bol ob smrti velikega vladarja. Ceste in ulice so bile v večernih urah skoraj prazne, odrasli so bili večinoma doma, da so v krogu svojih dragih prižigali svečke in dušice pred v črnino ovitih kipih in likih pokojnega vladarja.

Mrzlo, deževno, sivo jesensko jutro. Trgovine in obrtni lokali so zaprti, v tovarnah počiva delo. Po cestah hite ljudje na svoja zbirališča, med njimi se odražajo uniforme rezervnih častnikov, državnih uradnikov, Sokolov, gasilcev in drugih korporacij. Vmes pa šolska mladina, ki hiti v šole, da od tam skupno odide v cerkev k maši za ljubljenega vladarja. Cerkev je bila nabito polna šolske mladine, ki se je v solzah topila ob misli, da je v istih trenutkih nastopil veliki vladar svojo zadnjo pot iz prestolnice k poslednjemu domu svojih velikih prednikov.

Ob 9. se je vršila slovesna služba božja za urade, društva, korporacije in ostalo občinstvo. Cerkev je bila že dolgo pred pričetkom nabito polna in je moralo mnogo ljudi zunaj prisostvovati žalnim obredom. Navzočni so bili predstavniki oblasti, uradov, občine, KID, rezervni častniki, Sokoli, gasilci in druge korporacije ter mnogo zastopnikov in članstva ostalih društev in organizacij. Prišli so vsi občani od visokih gospodov do najboljših revnih žena, ki so ihtele, ko je mestni župnik duhovni svetnik Kastelic raz prižnice orisal velika dela, poslednjo oporoko in smrt velikega pokojnika.

Ko je po prostrani cerkvi turobno veličastno zadonela pesem »Usliši nas, Gospod«, so se zalesketale solze tudi v očeh mnogih, ki so prekaljeni v življenjskih borbah preživeli vse grozote svetovne vojne. Tiho in z bolestjo v srci so se po maši razšli ljudje na svoje domove, kjer so v duhu prisostvovali veličastni poslednji poti velikega kralja.

Ob času, ko so na Oplencu polagali zemske ostanke viteškega kralja Aleksandra k večnemu počitku, so se Jeseničani na veličasten način oddolžili njegovemu spominu. Ob 14.50 se je vršila pred mestnim magistratom spominska svečanost za pokojnim vladarjem, kateri je prisostvovalo več tisoč ljudi. Na balustradi mestne hiše je bil postavljen katafalk in na njem kip kralja Aleksandra, obdan z oljkami, zelenjem in cvetjem. Ob katafalku so bili zbrani zastopniki oblasti, državnih uradov, občine, KID, rezervni oficirji in narodne dame. Prostor pred mestno hišo je zavzela sokolska godba, šolska mladina, učiteljstvo, gasilci, razna društva in organizacije in množice občinstva.

Ob 14.30 so zatulile tovarniške sirene in lokomotive ter najavljale 5 minutni molk v počastitev spomina velikega kralja. Sokolska godba je zaigrala državno himno, na kar je stopil na stopnišče mestne hiše mestni podžupan g. dr. Janko Vovk, ki je v krasnem govoru orisal gigantsko delo pokojnega vladarja, ki je padel kot borec za idejo miru in to baš v trenutku, ko je vstajala na obzorju naše države zarja boljših in srečnejših dni, v katerih bi se po plodonosnem delu za državo in evropski mir lahko brezskrbno odpočil. Zaključil je svoj govor s trikratnim slava klicem pokojnemu vladarju.

Godba je zaigrala koral, na kar je ravnatelj meščanske šole g. Franjo Klavora v pesniško zasnovanem govoru orisal delo pokojnega kralja, ki je padel kot vojak na bojnem polju v trenutku, ko je po gigantnem delu doma v zavezniški Franciji propagiral idejo miru. Njegov krasen govor je globoko pretresel vse navzoče, zlasti ženstvo, ki je ihtelo in tudi mnogim moškim so se lesketale solze v očeh. Sokolska godba je zaigrala državno himno in s tem zaključila veliko žalno manifestacijo.

Trbovlje:

Trbovlje, 18. oktobra.

Gosti oblaki in megla sta zastrla nebo nad žalujočimi črnimi revirji, ko so se davi pričele zbirati pred rudniško restavracijo in k njej vodečih cestah goste množice prebivalstva vseh slojev in stanov trboveljske doline. Okrog pol 8. ure je šolska mladina vseh šol z učiteljstvom na čelu odkorakala v farno cerkev, kjer se je vršilo prvo svečano cerkveno opravilo za mir in večn. pokoj velikega viteškega kralja-mučenika. Okrog 8. ure pa je bil prostrani prostor pred rudniško restavracijo in gostilno Forte, kakor tudi veliki prostor pred gostilno Pravdič in vsa cesta do rudniškega gasilskega doma in glavne pisarne polna naroda, ki je prihitel iz sleherne delavske kolonije in zadnje planinske kočice pod Sv. Planino in Mrzlico da se slednjič v duhu pokloni zemskim ostankom svojega velikega kralja in zaščitnika, predno ga polože k večnemu počitku.

Le redke straže so pustili naši vrli rudarji na svojih domovih po kolonijah v revirju. Kakor razburkan val je gnala neizmerna žalost naše delovno ljudstvo danes zjutraj v dolino, da poslednjič na viden in dostojen način počasti svojega velikega, junaškega kralja, ki je bil neumoren pobornik za dobrobit svojega naroda in pomirjenje med narodi. Rudarske Trbovlje še niso doživele toliko žalosti in tudi še niso pretočile toliko solz in prebolele toliko srčne tuge kot te dni. Zato je tudi razumljivo, da se je zbralo danes k poslednji počastitvi spomina velikega blagopokojnika toliko ljudi, kakor jih Trbovlje doslej še niso videle. Mirno lahko trdimo, da so rudarske Trbovlje tako enodušno kot še nikoli nastopile, kar pač najzgovornejša priča, da je strašna nesreča združila ves naš narod brez razlike in prepričanja v enotno narodno falango, ki bo najboljše jamstvo, da se bo zvesto izpolnjevala zadnja oporoka viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja: »Čuvajte Jugoslavijo«.

Okrog pol 9. ure dopoldne se je pričela formirati na Vodah veličastna žalna povorka, kakršne Trbovlje še niso videle. Na čelu povorke so korakali zastavonoše sokolske, gasilske in bojevniške zastave ter zastave Narodno-strokovne zveze in Jugoslovenske akcije. Takoj za zastavami so korakale sokolska in Delavska godba brez inštrumentov, mirno in dostojno. Za godbami je korakala močna četa Sokolov v krojih, za Sokoli dve močni četi gasilcev, za gasilci oddelek rezervnih oficirjev, za njimi ves občinski odbor s predsednikom občine na čelu, za temi korporativno uradništvo TPD in cementane, za njimi so korakali močni oddelki lovcev v krojih, njim so sledili korporativno rudniški nameščenci, nato pa so korakale 4 močne čete bojevnikov, broječe preko 500 mož, njim pa so sledile ogromne množice vseh slojev in stanov. Sledila so zastopstva raznih nacionalnih, kulturnih, strokovnih in stanovskih društev, organizacij in korporacij, katerih posamezno tukaj ni mogoče vseh navesti, ker nam primanjkuje prostora. Prebivalstvo ob cestah in bližnjih hišah je okrasilo vsa okna s kraljevo sliko in cvetjem ter prižgalo vsepovsod sveče, občina pa je zavila vse obcestne žarnice v črno kopreno, kar je napravilo ob mračnem in meglenem jutru posebno žalosten vtis. Počasi in tiho se je premikal žalni sprevod proti Trbovljam. Pred Sokolskim domom je bila ob glavnem vhodu postavljena velika slika blagopokojnega kralja-mučenika, zastrta v zelenje in črnino, ob njej pa so gorele v velikih svečnikih sveče. Mimo te slike so v globoki žalosti defilirale vse tisočglave množice ki so hitele k cerkvi, da se v tihi molitvi v duhu poklonijo pred svojim mrtvim legendarnim junakom-kraljem.

Množice niso le napolnile vso cerkev, marveč tudi ves prostrani prostor okrog cerkve in na trgu pred spomenikom. Gotovo je, da se je udeležilo današnje veličastne žalne svečanosti za blagopokojnim kraljem-mučenikom v Trbovljah daleč preko 10.000 ljudi.

Pri službi božji, ki jo je opravil domači župnik duhovni svetnik g. Gašparič ob asistenci ostale duhovščine, je župnik g. Gašparič izrekel ostro obsodbo vse duhovščine in cerkve nad gnusnim zločinom v Marseilleu. Slavil je blagopokojnega kralja kot modrega dobrega in miroljubnega vladarja, ki je neumorno stremel edinole za tem, kako bi osrečil svoj ljubljeni narod z blagostanjem, kako bi utrdil ugled in moč Jugoslavije in kako bi dosegel med vsemi narodi toliko potrebni mir. Vsemogočni naj mu da večni mir in pokoj. Mlademu kralju Petru II. pa prisegamo večno zvestobo in mu zagotavljamo vso udanost in pokorščino. — Po službi božji so bile opravljene še molitve-zadušnice in molitve za dobrobit in ohranitev našega novega kralja Nej. Vel. Petra II., nakar se je pričela množica razhajati.

Pred spomenikom, ki je bil okusno okrašen s črnino in kraljevo sliko v cvetju, je stala veččlanska žalna straža bojevnikov ob gorečih svečah. Ko je bila služba božja končana so se zbrale 4 močne, okrog 500 mož broječe čete bojevnikov iz svetovne vojne, ki so v strumnem koraku defilirale pred kraljevo sliko ob spomeniku. Bil je prizor, ki je vsakogar globoko ganil.

Tudi popoldne ob 14. uri so se zbrali v močnih četah pred spomenikom Sokoli, gasilci, bojevniki in člani drugih društev in organizacij. Prostor na trgu ob spomeniku je bil zopet poln. Tedaj je stopil pred spomenik predsednik trboveljskih bojevnikov g. prof. Ratej, ki je v ganljivih besedah slikal strahoten zločin, ki je bil izvršen 9. t. m. v Marseilleu nad našim velikim kraljem in nac našim težko preizkušenim narodom. Velik kralj je padel kot vojak, kot junak v izvrševanju svojih vladarskih dolžnosti, padel je v vršenju najplemenitejše misije ko je šel v poset k prijateljskemu francoskemu narodu, da bi se utrdil svetovni mir, ki je bil že močno zrahljan. Padel je naš največji bojevnik, padel je naš vrhovni vojskovodja, komandant vse aktivne in rezervne vojske. Ali naj mi borci sedaj omahnemo, ali naj obupamo, ne; še trdneje se strnimo, še složneje nastopimo, saj nam je zapustil svojo največjo zapuščino: »Čuvajte Jugoslavijo«. Pozivam vas borci da to sveto oporoko našega viteškega kralja Nj. Vel. Aleksandra I. Zedinitelja zvesto izvršujemo, zato vas pozivam, da mu zakličemo trikratni »Slava«. Vsa ogromna množica je spontano zaklicala trikratni »Slava« velikemu kralju-mučeniku.

Obenem pa prisegamo tudi zvestobo novemu kralju Nj. Vel. Petru II., kateremu so navzoči enako enodušno zaklicali trikratni »Živio«.

Sledil je petminutni molk, tekom katerega je nastala med množico grobna tišina, ki se je silno dojmila navzočih, saj se je videlo v očeh starih, osivelih in preizkušenih mož lesketati solze tuge in žalosti.

S ponovnim mimohodom vseh navzočih formacij pred sliko blagopokojnega kralja-mučenika je bila veličastna žalna prireditev zaključena.

Laško:

Laško, 18. oktobra.

Kakor onega usodnega 9. oktobra, ko je padel, zadet od zločinske roke, najplemenitejši sin svoje domovine, tako se solzi nebo tudi danes, ko bo legel naš nesmrtni kralj Aleksander I. Zedinitelj k večnemu počitku poleg svojega nesmrtnega očeta na Oplencu. Kot da je nebo blagoslavljalo nesmrtnega sina Jugoslavije, toda že v popoldanskih urah so prodrli zlati sončni žarki oblake, kakor da bi hoteli vliti novih nad v obupana človeška srca. Toda zaman, pregloboka je bol in prebridka izguba, pod katero ječi danes jugoslovenski narod ... našega Viteškega Aleksandra I. ni več.

Ko je prispela tužna vest v Laško, se je takoj sestal občinski odbor k žalni seji, pri kateri je predsednik dr. Roš orisal življenjsko pot nesmrtnega vladarja, ki je bila često s trnjem posuta in vendar je vodila od uspeha do uspeha. Solzne so bile oči zbranih odbornikov in sveta njihova prisega mlademu kralju Petru II., da hočemo biti zvesti vršilci oporoke blagopokojnega kralja Aleksandra I. in čuvati Jugoslavijo z vsemi svojimi močmi.

V petek pa so se zbrala vsa laška društva, organizacije ter meščanstvo k komemoraciji v Sokolskem domu, kjer je bila v gaju zelenja in praporov izpostavljena kraljeva slika. In zopet so se orosile oči, ko je predsednik dr. Fran Roš orisal življenje našega viteškega kralja od njegovih detinskih let pa do zločinskega strela v Marseilleu ... Kljub pozni uri pa so pohiteli številni udeleženci takoj po tej žalni svečanosti z vlakom, avtomobili pa tudi peš v Zidani most, da pokažejo v nemi boli kraljici materi, kako globoko čutijo iz naše duše neizmerno bol in bridko izgubo ter da se poklonijo mlademu kralju Petru II., ki sta se vračala to noč v Beograd.

In danes! Tužna so srca in nema bol se zrcali na slehernem obrazu. Premajhna je bila nadžupna cerkev za množice ljudstva, ki so poleg predstavnikov oblastev, občin, raznih društev in korporacij pohitele v božji hram k zadušnici za blagopokojnim kraljem. Ob zvokih žalostink je stopil na prižnico nadžupnik msgr. dr. Krulje ter po čitanju Škofove poslanice predočil vernikom, kako bridka je bol, ko spremljajo osiroteli otroci svojega očeta k večnemu počitku. Tem večja je bol, ker je izgubil ves narod svojega očeta, ki je z modro roko pravičnega očeta zbral širom domovine raztresene sinove v bratski objem.

Lahko, kakor da je priplula na valovih morja, se je začula pesem zbora s kora: »Usliši nas, Gospod!«. In zasolzile so se oči celo onim, ki so bili deležni vseh strahot svetovne vojne, ker so občutili, da Njega, ki jih je vodil od zmage do zmage, ni več ... In zasolzile so se oči mišičastim rudarjem, ker so občutili, da Njega, ki je z očetovsko brigo skrbel, da jim olajša življenjski boj, ni več in solzile so se oči meščanu in seljaku, ker se zavedata, da smo osiroteli v trenutku, ko je to plemenito srce nehalo biti. Po cerkvenem opravilu pa je pohitela množica na sresko načelstvo, kjer je bila izložena knjiga za žalne izjave.

Pravkar so utihnili zvonovi ... glas roga oznanja tužno vest, da je naš Viteški kralj prispel do zadnje postaje svojega delapolnega življenja, do Oplenca. Globok molk je zavladal po ulicah in hišah.

Še malo dni in žalujoči svojci bodo pohiteli na kraj večnega miru, da okinčajo poslednje domove svojih dragih z zelenjem in cvetjem. Naše misli in naše molitve pa bodo tokrat pohitele tja v srce Šumadije na Oplenac na svež grob našega nesmrtnega Aleksandra I. Z groba pa se bomo vrnili v vsakdanjost s prisego v srcu: Spavaj mirno nepozabni! Tvoja zapuščina nam bo svetinja: Hočemo čuvati Jugoslavijo do zadnjega diha.

Rogaška Slatina:

Rogaška Slatina, 18. oktobra.

Vsa v črnini in s kraljevimi slikami v oknih, pri katerih so migljale lučke, je napravila Rogaška Slatina s svojo okolico turoben vtis. Vse je bilo mirno in žalostno in vse ljudstvo se je dostojno pripravljalo na žalno svečanost, ki se je danes vršila pred Zdraviliškim domom. Med impozantno kolonado Zdraviliškega doma je bil postavljen velik katafalk s kraljevo sliko, stebri so bili prevlečeni s črnino.

Že ob 14. so se zbirale velike množice ljudstva z vse okolice, nato šolska deca z učiteljstvom iz Rogaške Slatine in Sv. Križa, da se še enkrat v mislih in v srcih zadnjič poslove od svojega mučeniškega kralja. V 5minutnem molku je stopil pred katafalk msgr. dr. Alojzij Merhar, naš odlični pesnik Silvin Sardenko, ki je v izvirnih, krasnih verzih izrazil globoko žalost ob prebridki izgubi kralja, očeta in moža. Ni bilo očesa, ki ne bi potočilo bridke solze pri spominu na viteškega vladarja.

Direktor zdravilišča inž. Anton Ditrich je v svojem krasnem govoru izklesal živo podobo kralja mučenika kot idealnega vodje naroda, junaškega vojskovodje in velikega državnika. Omenil je, kako so se zbrali najvišji dostojanstveniki iz vse Evrope in nepregledne množice našega ljudstva da se poklonijo manom velikega kralja, ki je padel kot žrtev gnusnega zločina baš v trenutku, ko je hotel ponesti oljko miru v zavezniško Francijo in druge zavezniške države. Namestu ljubezni, ki jo je sejal povsod, kamor je prišel, je požel sovraštvo. Toda v tem tragičnem trenutku ne smemo kloniti glav. Naš viteški kralj se je sicer žrtvoval na žrtveniku domovine, toda njegova največja žrtev ne bo zaman. V tugi in nesreči smo se še tesneje strnili. Najsvetejša žrtev in velike besede, ki jih je izgovoril v obiemu smrti, nas morajo utrditi v neomajnem sklepu, da mora biti naša Jugoslavija še močnejša, da bo srečno prestala vse preizkušnje, ki jo čakajo.

Zbrano ljudstvo je zaklicalo ob koncu govora nesmrtnemu spominu blagopokojnega kralja trikrat »slava«, potem se je pa globoko potrto in sklonjenih glav počasi razšlo.

Poljčane:

Poljčane, 18. oktobra.

Vse luči na cestah so ves dan gorele. Na predvečer pogreba so bile prižgane sveče na obeh šolah in tudi po nekaterih drugih šolah. V žalnih zastavah niso bile samo Poljčane, temveč tudi vse hiše od glavnega prometa oddaljenejših krajev.

Ob 8. uri je bila žalna služba božja z nagovorom domačega župnika. — Ne pomnimo, da bi bila cerkev že kdaj tako polna. Šolska mladina je imela državne zastavice z žalnimi traki.

Kako globoko je vse presunila smrt

blagopokojnega kralja in združila vse sloje, smo najbolj spoznali ob popoldanski žalni svečanosti, ki se je vršila pred tukajšnjim kolodvorom. Ob žalnem odru se je zbrala tisočglava množica ljudstva s šolsko mladino in gasilci v kroju, ki so tvorili špalir pred žalnim odrom, da se poslednjič poslovi v duhu od svojega nesmrtnega kralja mučenika in zaobljubi prisego zvestobe mlademu kralju Petru II.

Znak sirene v bližnji tovarni in strel iz topiča je napovedal 5minutni molk, ki so mu vsi sledili z največjo pieteto ob pogledu na kraljevo sliko, ovito v črnino na žalnem odru. Za tem je v grobni tišini kot prvi govornik spregovoril zastopnik občine, podpredsednik g. Lajšek. Po njegovem lepem govoru so pevci domačega Sokola ganljivo zapeli, da so se zalesketale solze v očeh, »Oj, Doberdob«. Kot drugi govornik je nastopil domači šol. uprav. g. Kranjc. Vse prisotne so ganile njegove besede, izrečene o kralju, apostolu miru. Baš je pripeljal brzovlak in obstal na postaji. Ravno so pevci zapeli »Vigred«. Okna vagonov brzovlaka so se jela odpirati, ko je polagoma odpeljal po žalujoči domovini. Nadvse čuvstveno je orisal življenje in delo mladega kralja g. učitelj Živko, da se je orosilo sleherno oko. Lepo nepozabno svečanost so pevci zaključili z »Bože pravde«, na kar se je ljudstvo mirno razšlo.

Maribor:

Maribor, 18. oktobra.

Danes se je Maribor prebudil v meglено jutro. Turobno so peli zvonovi zgodnjo pesem Njemu, ki je s svojo močno roko tako varno držal našo usodo. Ni ga več. To so naznanjali tisoči in tisoči, ki so prihajali na Glavni trg, kjer so s solzami v očeh sledili pogrebnim svečanostim v Beogradu, katere je prenašal velik zvočnik, nameščen na trgu. Zaihteli so milijoni njemu zvestih, ki so ga spremljali na zadnji poti, z njimi pa so plakali tudi tisoči Mariborčanov. Plakali so in še nebo je zajokalo.

Dopoldne so se vršile po vseh mariborskih cerkvah žalne službe božje za šolsko mladino in razne korporacije. Zopet so v neizmerni boli zadoneli zvonovi in v stolnici se je pričela pontifikalna žalna maša, katero je daroval knezoškof g. dr. Tomažič. Turoben je bil pogled na oltar, ves odet v črnino. Po presunljivem govoru stolnega prošta g. dr. Vrabra, ki je končal s svetimi besedami: »Čuvajte Jugoslavijo!«, je oddala častna četa 45. pešpolka več salv v zadnji pozdrav svojemu vrhovnemu vojskovodji. Iz cerkve se je razlegalo pretresljivo žalno petje. Ves Slomškov trg je bil poln plakajoče množice. Bol obmejnega življa je neizmerna.

Njega ni, a njegov duh živi. Njegove zadnje besede so in nam bodo sveti evangelij, na katerega prisegamo. Videlo se je to popoldne, ko so nepregledne množice napolnile ves Glavni trg. Vse mesto je bilo razsvetljeno. Ulične svetiljke so bile zastrte s črnim pajčolanom. Vsa okna so bila okrašena z zelenjem in črnimi zastavicami, med gorečimi svečami pa so bile s črnim pajčolanom ovite slike blagopokojnega kralja-mučenika. Spomenik na Glavnem trgu je bil spremenjen v oltar, zavit v črnino. Da, oltar je bil to, saj je stal tam kip našega največjega narodnega svetnika viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Na dveh visokih črnih podstavkih je v žarah gorel ogenj — ogenj večne ljubezni. Na eni strani so bili pred oltarjem mučenika zbrani vsi predstavniki državnih oblasti in korporacij ter mariborski škof g. dr. Tomažič, na dugi strani pa pevci Ipavčeve župe in železničarska godba »Drava«, v ozadju pa četa vojaštva, lovci, vse šole in korporacije ter ostalo občinstvo. Bilo je preko 20.000 ljudi, ki so se tam molče in s tugo klanjali Najdražjemu, kar smo kdajkoli imeli. Točno 5 minut pred 14.30 uro je stopil pred mikrofon mariborski podžupan g. Golouh in dejal: »V trenutkih, ko je vsaka človeška beseda mala in odveč, ko se klanjamo Njemu, Njegovemu življenju in delu in polagamo na Njegov grob gorečo krizantemo naših čustev in naših duš, odrejam 5minutni molk.« Mrtvaško tišino, ki je zavladala po vsem mestu, so pretrgale govornikove nadaljnje besede: »Mariborčani! Naš veliki vladar gre svojo poslednjo pot. Vabim vas, da v spomin nanj izrečete poslednje slovo. Kralj je umrl, narod in domovina pa sta ostala, da živita in doživita svojo svetlejšo bodočnost. V spomin na pobornika miru naše in mednarodne civilizacije zakličimo nesmrtniku trikratni »Slava!« Ko so zapeli pevci »Vigred se povrne« in je godba zasvirala turobno žalostinko ter je častna četa oddala salve, ni bilo očesa, ki bi se ne orosilo s solzjami neizmerne tuge in goreče ljubezni do Njega, ki ga že krije črna zemlja. O, da bi zemlja vedela, kaj je spregovorila vase, da bi čutila tugo vsega jugoslovenskega naroda, ki stoji strt ob Njegovem grobu, tedaj bi tudi ona zaplakala.

Trebnje:

Trebnje, 18. oktobra.

Med mnogimi dolenjskimni občinami, o katerih žalnih sejah za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I., Zedinitelјem smo že poročali, so žalne komemoracije priredile posebno svečano občine Trebnje, Mirna, Velika Loka, Dobrniče in Mirna peč. V nizu žalnih sej raznih društev po navedenih občinah so bili med prvimi občinski odbori, ki so istočasno položili tudi prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II. Poročali smo že o žalni manifestaciji občine Trebnje, kjer so bili občinski odborniki obveščeni o podlem atentatu v Marseilleu, o čemer so obvestili občane do poslednje vasi. Ljudstvo je sprejelo vest z grozo, tiha in neizmerna žalost se je vselila v dušo vsakogar. Na enak način, v kolikor ljudstvo o marsilleski tragediji še ni bilo obveščeno iz časopisja ali radia, so žalostno vest sporočili občanom po svojih odbornikih tudi druge občine.

V občini Velika Loka se je vršila žalna seja pod predsedstvom predsednika Alojzija Sajeta, ki je v ganljivih besedah sporočil pretresljivo vest svojemu občinskemu odboru. Ista je bol v občini Mirna, Dobrniče in Mirna peč. Povsod b idkost v srcih in vprašujoči pogledi, ali je to res? Naše dobro dolenjsko ljudstvo je šele danes v bolesti pokazalo, kako globoko je ljubilo svojega vladarja in kako verno mu je bilo. Tiha bolest je izpregovorila, nobeni svečani vzkliki ob drugih prilikah bi ne izrazili tolike ljubezni, kakor jo je izražala ta nema bol. Za občinskimi odbori so imela žalne seje društva. Sokol na Mirni je imel komemoracijo, združeno z vsemi ostalimi nacijonalnimi društvi v črno zastrti dvorani mirenskega Sokolskega doma. Žalne besede predsednika občine France Bulca, univerzitetnega profesorja dr. Ljudevika Böhma in učitelja Maksa Ferjana so bolestno odjeknile med množico, ki strašne resnice ni mogla doumeti. Tudi komemoracija sokolskih društev v Trebnjem, Mirni peči in v Št. Lovrencu so dostojno proslavile spomin velikega pokojnika. Tudi gasilske čete v Trebnjem, na Ponikvah, v Dobrniču, in Mirni peči ter vsa ostala društva po občinah so priredile žalne manifestacije. Svečani so bili na drugi strani trenutki prisege članstva mlademu kralju Petru II.

Na dan pogreba so se Trebnje prebudile v globoki žalosti. Ljudje so bili tihi, vse trgovine in druga obratovališča so bila zaprta. Raz sleherne hiše visi žalna zastava. Po izložbenih oknih so žalni oltarčki s sliko njega, ki ga je narod tako prisrčno ljubil. Tudi trebanjski trgovci so, kakor drugod po mestih in trgih, izložbena okna kar najlepše uredili. Po hišah privatnikov, po oknih slike blagopokojnega viteškega kralja, sveče in cvetje — povsod tiha in nema bolest, ki je pa glasno govorila. Pred spomenikom padlih je udruženje vojnih invalidov in sirot postavilo na podstavek sliko velikega pokojnika med cvetje, zelenje in svečice, spomenik sam pa je bil odet v črnino. Žalosten pogled, ki je ljudstvu privabljal solze v oči. Pred novim poslopjem občine, kjer so nameščeni vsi uradi, se zbira ljudstvo. Poslopje je v žalnih zastavah, do zadnjega okna v žalnih zastavicah in ovito s črnim pajčolanom. Na pročelju drugega dela hiše, tam kjer ima uradne prostore občina, je stena zidu prekrita s črnino. V srednji je nameščena velika slika pokojnega kralja, ovita v črn pajčolan in v ogromno državno zastavo. Na prizidku pod sliko rože in cvetje, na tleh pa ogromni oleandri v črno preoblečenih podstavkih. V sredini stojalo z večno lučjo. Ljudstvo se je spoštljivo ustavljalo pred ten. oltarjem. Po maši, ki jo je daroval dekan trebanjski in katere so se udeležili vsi uradniki, občinski odbor, šolska mladina, vsa društva in mnogo občinstva, so se ljudje zbirali pred zvočniki in so strti poslušali prenos pogreba iz Beograda na Oplenac. Ljudje so vztrajali pri zvočnikih do konca. Petminutni molk je nastopil. Mnogim so solze zalile oči. Zvonjenje v farni cerkvi je utihnilo, glas iz radia, ki je povedal, da so ta trenutek spustili truplo viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v grobnico, pa se je kakor nož zarezal v duše vseh. Srca vseh so v nemi žalosti bridko zajokala, po oknih in pred slikami pokojnika pa so dogorevale sveče. Ljudstvo se je razhajalo — srca pa so prisegala: »Čuvali bomo Jugoslavijo!«

Novo mesto:

Novo mesto, 18. oktobra.

Danes dopoldne so se vršile maše zadušnice po vseh cerkvah. V mestu, v kapiteljski cerkvi, kjer so se zbrali s sreskim načelnikom Fr. Logarjem vse uradniki, načelstva obč. odbor s predsednikom občine dr. Režkom, okrožno sodišče s predsednikom dr. Kavčičem, komandant mesta kapetan Nikić, žandarmerijski poveljnik kapetan Bonetti, rezervni oficirji, sokolstvo, davčna uprava z direktorjem g. Malingerjem, gasilci, skratka vsi uradi, organizacije, društva in šole ter velika množica občinstva. Popoldne, malo pred 14. uro, pa se je pričel formirati na Trdinovi cesti sprevod. V njem so bile zopet vse organizacije, društva, uradi, šole ter vojaštvo garnizije. Na čelu sprevoda je nosil podčastnik črno zastavo, za tem se je vrstila osnovna šola z rav. Zagorcem, meščanska šola z rav. Merničem, kmetijska šola z ing. Zupaničem, gimnazija z direktorjem g. Vagajo, klub dolenjskih visokošolcev, godba, častna četa vojakov v polni bojni opremi s kapetanom Nikićem, rezervni oficirji, sreski načelnik g. Friderik Logar, orožniki z oficirji, kapetanom Bonettijem, poročnikom Djordjevićem in podporočnikom Jankovićem, železničarji s šefom prom. službe g. Kavškom in postajenačelnikom Jarcem, meščani, finančna straža z inspektorjem g. Pavlovićem, pazniki, poštna uprava z direktorjem Kambičem, duhovščina, kapitlja s proštom g. Čerinom, frančiškani z gvardijanom p. Ciprijanom, usmiljeni brat, je z upraviteljem br. Ksaverijem, predsednik občine dr. Režek z občinskim odborom, sokolstvo s starosto br. Marinčkom, ljudstvo iz mesta in okolice, gasilci s črno zastavo, župnim načelnikom g. Jevščkom in poveljnikom Reitzem, okrožno sodišče s predsednikom dr. Kavčičem, starešino sreskega sodišča g. Kacjanom in državnim tožilcem dr. Davorinom Rusom. Uradniki sreskega načelstva s podnačelnikom g. Krajškom in komisarjem g. Grškovičem, davčna uprava z dir. Malingerjem, obrtništvo in pomočniki s svojo zastavo ter predsednikom g. Rutarjem.

Sprevod je krenil čez most na trg kralja Petra II. nato po Ljubljanski cesti do sreskega načelstva ter okoli starega pokopališča, zopet nazaj na trg, kjer se je vsa množica lepo formirala tako, da je pred arkadami mestne hiše ostal prazen četverokot. Arkade samo se bile zastrte s črnimi preprogami, sredi pod simboličnimi tremi svečami je stal kraljev kip na vsaki strani kerub, pod kipom krsta, okoli pa cvetje in zelenje. Na vsaki strani je stal po en oficir z golo sabljo. Sokol in gasilec. Še so prihajali v sprevodu ljudje na trg, ki se je popolnoma napolnil, ko se je oglasila iz mladih grl tužna »Vigred se povrne« in »Spomladi vse se veseli«. Zapeli so jo naši »škrjančki« s pevovodjo g. Šterbenkom. Množica je stala mirno, razkritih glav in poslušala. Tudi ko so odpeli obe žalostinki, je vladala grobna tišina na vsem trgu. Slišal si le pritajene vzdihe in tu in tam so se dvigale roke z robci onih, ki niso mogli pri. kriti v ganjenosti solz. Tišino je presekal glas predsednika občine dr. Režka, ki je nagovoril zbrano množico s temi besedami:

»Ko polagamo k večnemu počitku telesne ostanke pokojnega kralja se nas loteva zavest, da smo izgubili mogočnega vodnika viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Njegovo bistro državniško oko je ugasnilo, ono oko, ki je videlo vse spletke, ki so se pletle okoli mlade Jugoslavije in ono oko katero je tudi te spletke s bistrostjo državnika in politika razpršilo. V tej smrtni uri se zavedamo, kaj nam je bil in kaj je storil za to mlado Jugoslavijo. Na bojnem polju nam pričajo Kumanovo, albanske gore in Solun o njegovi nevzdržni želji osvoboditi brate in napraviti močno državo. Jugoslovenov. Kot modremu vladarju, odličnemu politiku, je bilo dano, da je narod združil, da se je trudil za njegov preporod, njegovo bodočnost, za mir in razvoj. Barbarstvo, ki pozna samo temo in zahrbtna pota je videlo to ljubezen do naroda, videlo njegovo plemenitost in jo tudi v svojem sovraštvu ugonobilo. Mi v tem trenutku ne moremo presoditi vseh njegovih velikih dejanj, prepuščeno je bodočnosti, ki mu bo v svetovni zgodovini dala častno mesto. Kako umira vladar kaže njegova smrt. Smrtni angel ni zlomil zadnje sile, da bi se še v zadnjem trenutku ne pokazala ona silna ljubezen do svojega naroda, do svoje države tja od Triglava do Djevdjelije, od Jadranskega morja, tja gori na sever je zadonela njegova oporoka: »Čuvajte Jugoslavijo!«. Njega ni, a ostala je oporoka. In da se bo izpolnila to danes prisega 14 milijonov Jugoslovenov. In med temi smo tudi mi. Naši tekmeci naj vidijo, da bomo oporoko čuvali in jo izpolnjevali. In naši tekmeci naj tudi vedo, da je v naši zemlji dovolj jekla za izpolnitev te oporoke. Pustimo preteklost. 14 milijonov Jugoslovenov se poslavlja danes od svojega vladarja, kralja mučenika in prisega izpolnitev njegove volje. Večen spomin in večna slava viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. V tugi in žalosti se je oglasilo iz tisočerih ust trikrat »Slava«.

Pevci so zapeli »Usliši nas, Gospod...« in med petjem ko je množica v jesenskem mrzlem vetru nemo stala, je zadonelo povelje in častna četa je oddala tri salve v zadnjo počastitev velikega pokojnika. Godba je zaigrala državno himno, narod pa je stal strumno s solzami v očeh z žalostjo v srcu a tudi z živo vero v bodočnost, ki jo je krstila njegova kri s sklepom, da bo trdno stal na straži ob mladem kralju Sokoliču.

Žalni koncert

Ljubljana, 19. oktobra.

Predno nadaljuje gledališče sezono, se hoče pokloniti našemu Velikemu kralju, ki je bil iskren prijatelj, zaščitnik in dobrotnik gledališke umetnosti. Komemoracijski koncert naj bo posvečen spominu na njegova junaštva v boju za osvoboditev in zediniteh vseh treh narodov v eni državi in njegovo plodovito delo za dosego miru in reda v domovini, kateri je posvetil vse svoje življenje in za katero je padel kot sveta žrtev. Vsa njegova velika dejanja za njen prospeh naj poveliča muzikalni spored koncerta, ki obsega dela, komponirana v počastitev padlih junakov-zmagovalcev.

Prvi del koncerta obsega Beethovnovo tretjo simfonijo: Eroico, ki je apoteoza vojske, bojujoče se v vojnih metežih, premagujoče vse napore in žrtvujoče kri in življenje za dosego velike ideje svobode. Drugi stavek simfonije vsebuje svetovnoznano žalno koračnico. Ta monumentalni muzikalni spomenik poveličuje žrtve, prinešene na oltar domovine od njenih sinov pod vodstvom njihovega velikega vojskovodje.

Drugi del je duhovnega značaja. Veliki finale iz Wagnerjevega »Parsifala« poveličuje bogoslužje in duhovne vrednote za katerimi stremi kralj Artus. Nato sledi Čar velikega petka. Tu je v muziki podana bolest narave nad Zveličarjevo smrtjo. Metafizično koncipirano muzikalno dejanje kaže naravo, tugujočo za Zveličarjem z vsem najlepšim, kar ima. Temeljna ideja dela pa je motiv volje, ki ne klone v najhujši bolesti. Iz bolečine se kristalizira v zanos ter očiščena z veliko žrtvijo dviga ljudi k najvišjim stremljenjem, vodečim do zaželenega cilja. V tem delu sporeda pojeta gg. Betetto in Primožič ter operni zbor pomnožen s solisti in delom zbora Glasbene Matice.

Nato se bo izvajalo dvoje slovenskih del. Najprej zapoje gospa Zlata Gjungjenac iz B. Leskovičevega cikla orkestralnih pesmi na Gradnikov tekst »De profundis« tretjo pesem: »Vidiš vse te naše križe?« Spored zaključuje M. Bravničarjev »Slavicus Hymnus«. Komponiran je na koral Primoža Trubarja: »Kristus je od smrti vstal«. Ta kompozicija je zasnovana na zamisli ki predstavlja slovanski narod ob svojem dnevu vstajenja iz mračnosti in suženjstva. Zaključuje se s himno vstajenja.

Koncert bo v ponedeljek 22. t. m. ob 20. uri v operi. Vstopnice so v predprodaji pri dnevni blagajni v operi.

Žalna služba božja v Gradcu

Graz, 18. oktobra.

Davi se je vršil svečan rekvijem za pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v graški stolnici. Cerkev je bila nabito polna. Žalni službi božji so prisostvovali jugoslovenski generalni konzul Hadži Djordjević in konzul Vršić z vsem osobjem jugoslovenskega konzulata v Gradcu, vsa jugoslovenska kolonija, med drugimi vpokojena feldmaršala Canić in Grivičić, vsi v Gradcu živeči jugoslovenski dijaki s predsednikom akademskega kluba »Triglav« in predsednikom graške »Čitalnice« na čelu, polnoštevilno so se udeležili rekvijema tudi člani češkoslovaškega konzulata in deputacija bolgarskim študentov. Deželnega glavarja je zastopal dr. Dienstlieder, navzoči so pa bili tudi namestnik deželnega glavarja Hollersbacher z deželnimi svetniki Pribitzerjem, prof. Kollarjem, Krennom in vladnim deželnim direktorjem Pfusterschmidom, vsi predstavniki avtonomnih oblasti, korporacij in organizacij, rektorja obeh vseučilišč dr. Rabl in dr. Jäntsch, magistratni direktor dr. Braun, predstavniki raznih industrijskih podjetij, avtomobilskega kluba, Rotary Kluba itd.

Žalno službo božjo je opravil kanonik dr. Tomšič ob številni asistenci. Cerkveni zbor je pel pod vodstvom komponista prof. Weis-Ostborna. Po rekvijemu so predstavniki graške javnosti izrekli jugoslovenskemu konzulu sožalje.

Zobni kamen zlo je in gorje
s Kalodontom le ohraniš si zobe! SARGOV KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Prezident Lebrun na poti skozi Ljubljano

Davi se je peljal na povratku v domovino prezident francoske republike Albert Lebrun

Ljubljana, 19. oktobra.

Snoči se je odpeljal predsednik francoske republike g. Albert Lebrun, ki se je udeležil pogreba našega blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Beogradu, nazaj v Pariz.

Posebni vlak g. predsednika bratske zavezniške države je prispel dopoldne z 90 minutno zamudo ob 9.45 v Ljubljano. Že zgodaj zjutraj se je zbrala na peronu velika množica Ljubljančanov, ki so se pozneje razšli, vendar je pa bilo ob prihodu posebnega vlaka francoskega državnega poglavarja zbranih na peronu glavnega kolodvora več tisoč ljudi, največ pa šolske mladine, ki je prišla skoraj korporativno. Red na kolodvoru so delale poleg policije tudi gasilske čete.

Ko je vlak zavozil na postajo, je nastal med občinstvom pravi orkan navdušenja in z burnimi vzkliki: Živela Francija! Vive la France! so Ljubljančani sprejeli simpatičnega francoskega državnika, ki se je takoj pojavil pri oknu svojega posebnega salonskega voza. V njegovem spremstvu so bili francoski vojni minister maršal Petain, letalski minister general Denain, mornariški minister Pietri, bivši predsednik francoske vlade Paul Boncour in knez Arsen, ki potuje v Pariz, da se v imenu namestništva udeleži pogreba pokojnega državnika Poincareja. S predsednikom Lebrunom potuje v Pariz tudi naš pariški poslanik g. dr. Spalajković.

Takoj ko je vlak obstal, so odšli v vagon predsednika Lebruna ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, divizijonar general Cukavac in podžupan Jarc, ki jim je predsednik Lebrun prav prijateljsko in toplo stisnil roko. Ban dr. Marušič ga je kratko pozdravil, nakar se je predsednik Lebrun vidno ginjen zahvalil. Bil je vzradoščen nad prisrčnim sprejemom, saj je množica na peronu predrla kordon policije in gasilcev in vdrla prav do vagona, kjer je nastala velikanska gneča. Ves čas, ko je stal vlak na postaji so ljudje neprestano navdušeno vzklikali predsedniku Lebrunu in bratski zavezniški državi. Navdušenje se je še stopnjevalo, ko se je g. Lebrun za hip pojavil na stopnišču vagona.

V vagon je prišla med tem tudi gdč. Majda Jugova, hčerka ravnatelja ženske realne gimnazije, in izročila predsedniku Lebrunu krasen šopek belih, dehtečih vrtnic, poudarjajoč v francoščini da naj sprejme šopek kot izraz simpatij slovenske mladine, ki ga spoštuje kot predsednika francoske republike in ki ljubi bratski francoski narod.

Rad je sprejel predsednik šopek iz rok dražestne mladenke in ginjen jo je poljubil na obe lici. Potem se je razgovarjal še z našimi predstavniki, med tem je pa že prišel čas odhoda. Vlak je stal na postaji dobri dve minuti, potem je pa med burnim vzklikanjem občinstva odpeljal proti Rakeku. Z g. predsednikom Lebrunom sta se odpeljala do Rakeka tudi ban dr. Marušič in divizijonar general Cukavac.

DNEVNE VESTI

— **Češkoslovaško odlikovanje naših častnikov.** Prezident Masaryk je odlikoval z redom Belega leva II. stopnje generala Miljutina Nedića, z redom Belega leva IV. stopnje pa podpolkovnika Srbobrana Stanojevića in podpolkovnika Pavla Filipovića.

— **Ganljiv dokaz, kako priljubljen je bil kralj Aleksander.** Komandanta mesta Karlovca brigadnega generala Vladimirja Pavloviča je pred šestimi meseci zadela kap, pa je bil že okreval, toda tragična smrt kralja Aleksandra, s katerim je bil večkrat na bojišču, ga je tako pretresla da ga je včeraj dopoldne v pisarni komande mesta ponovno zadela kap in je kmalu izdihnil. Pokojni je bil v Karlovcu zelo priljubljen zlasti med siromaki, ki jim je rad pomagal, kjer je le mogel.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo stalno megleno in hladno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Mariboru, Beogradu in Skoplju. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 19, v Splitu 16, v Sarajevu 13, v Beogradu 10, v Zagrebu 8, v Ljubljani 6.2, v Mariboru 6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768.1, temperatura je znašala 0.5.

— **Razdejanje po neurju v Zagrebu.** V torek zvečer je divjalo nad Zagrebom in okolico silno neurje, ki je prineslo tudi prvi sneg. Močno so trpeli zlasti zagrebški parki, kjer je vihar podrl okrog 80 dreves. Tudi telefonske in brzojavne zveze so bile na mnogih krajih pretrgane. Samo v mestu je vihar odnosno sneg potrgal toliko telefonskih žic, da je ostalo okrog tisoč naročnikov brez telefonske zveze.

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naravne »Franz Josefove« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda zaradi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Važni nasveti za one, ki se sami brijejo. Brošurico pod tem naslovom z zelo koristnimi nasveti Vam pošlje na željo brezplačno »KONBINOS« samoprodaja za Jugoslavijo, Maribor, pošt. predal 62.

Iz Ljubljane

—lj **Ribji trg skoraj ne zasluži več imena trg, ker se je tako skrčil po obsegu in količini rib, da je v trgovini z ribami več blaga kot na njem.** Danes je prodajal morske ribe samo en prodajalec in še on ni bil dobro založen z njimi. Na prodaj je bilo le nekaj vrst morskih rib srednje kvalitete, in sicer oslič po 20 Din, tunj po 30 Din, riboni po 28 in sipe po 24 Din. Tudi morskih rakov je bilo nekaj po 28 Din kg. Izmed rečnih rib je bilo največ ščuk, ki so po 22 Din. Šilov ni bilo mnogo, prodajali so jih po nespremenjeni ceni, po 26 Din kg. Prav tako so prodajali po stalnih cenah cenene rečne ribe, platnice in pečenke. Žab je bilo zelo malo, prodajala jih je le ena prodajalka.

—lj **Staro poslopje pri razširjeni cerkvi sv. Cirila in Metoda** so razširili v župnišče, ker je tam zdaj nova župnija. Na dvoriščni strani so prizidali krilo z več prostori. Stari del poslopja so pa ves prezidali ter preuredili. Delo še ni končano.

—lj **Spodnji del Tyrševe ceste,** onkraj železniškega prelaza, dobi tlakovan hodnik na desni strani. Tam je bilo vedno blato, kljub vsem posipanju in Bežigrajčani so se upravičeno pritoževali. Zlasti ob vseh svetih, ko je na Tyrševi cesti še posebno živahno, je bilo navadno do ušes blata. Hodnik nameravajo tlakovati od prelaza do Linhartove ulice. Podlago za asfalt so že delno zbetonirali. Upamo, da bo asfaltiranje končano še pred vsemi sveti ter da hodnik ne bo več tedaj razkopan, ko hodijo meščani v množicah na pokopališče.

—lj **V mestnih parkih** sneg ni napravil škode. Na prostem je bilo le še nekaj palm, ki so pa nepoškodavne. Sneg bi polomil krhke veje topol, a delavci so ga otresali sproti. Zdaj pa že obrezujejo mlade topole ob glavnem tivolskem drevoredu, da bi jih sneg ne mogel več presenetiti.

—lj **Veliko dvonadstropno hišo** na Rimski cesti št. 2 adaptirajo. Fasado so tudi obnovili. V pritličju so uredili dva velika trgovska lokala, ki sta že uporabna. Hiša je bila doslej last stavbnika Smielowskega, ki jo je prodal nedavno ravnatelju Čeču.

Mirim kraljica čokolade

Specialitete so:

MLEKITA — mlečna čokolada,
KAVITA — mlečna čokolada s prijetnim okusom kolonialne kave,
MASLITA — desertna čokolada z obilno primesjo kakaovega masla,
GRENKITA — plemenita gorčica prave naravne čokolade.

Zapomnimo si imena, da zamoremo zbirati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado.

Inž. Albin Cotič

Ljubljana, 19. oktobra.

Že pred šestimi tedni se je g. inž. Albinu Cotiću napravil na hrbtu boleč tvor, da je moral v rudniško bolnico v Trbovljah. Nesreča je pa hotela, da se je operiranega tvora prijela infekcija in pacijent je moral pred desetimi dnevi priti v Šlajmerjev dom v Ljubljano. Zdravniki so s trudili z vso požrtvovalnostjo in vsem svojim znanjem, da bi rešili dobrega človeka, ki je v Ljubljano prišel že skoraj v brezupnem stanju. Skoraj do poslednjega trenutka je bil pri polni zavesti, ne da bi se zavedal, da leži na smrtni postelji. Snoči ob 21. je mirno izdihnil, star šele 47 let.

Pokojni inž. Albin Cotić je bil rojen v Puli kot sin vojaškega uradnika. Tam je napravil tudi gimnazijo, nato pa na Dunaju poljedelsko visoko šolo, kjer se je specializiral za kemijo. V svetovni vojni je bil artiljerijski oficir in ujet v Przemyslu, po prevratu je pa še dve leti služil v naši vojski ter dosegel čin kapetana I. r. Ko je stopil v rezervo, je služboval pet let v Ljubljani pri Kmetijski poskusni in kontrolni postaji, nato je pa leta 1925 sprejel pri TPD službo šefa laboratorija cementarne v Trbovljah, ki ga je kot nenavadno sposoben strokovnjak organiziral in izpopolnil do današnje višine pravega znanstvenega zavoda. O svoji stroki je napisal tudi več znanstvenih del, ki jih je objavljal tudi v inozemskih listih, a več let je tudi na naši univerzi predaval bakteriologijo.

Vsi podrejeni in kolegi, zlasti pa vse trboveljsko delavstvo je pokojnega smatralo za srčno dobrega človeka. Z vnemo je sodeloval pri Sokolu in bil predsednik Strelske družine, ki ji je preskrbel tudi lastno strelišče. Vso svojo ljubezen je pa posvetil svoji družini, ki jo je sedaj tako nenadoma zapustil. Poleg soproge ge. Henrike objokujeta svojega predobrega očeta hčerki Olink, ki obiskuje gimnazijo v Celju, in pa Rajka, ki je na Tehniški srednji šoli v Ljubljani, razen njih je pa pokojni zapustil tudi še živo mater v Mariboru ter dve sestri in tri brate.

Pogreb bo jutri iz mrtvaške veže splošne bolnice na [illegible] pališče k Sv. Križu v Ljubljani ob 15.30.

Zasužnemu strokovnjaku in blagetnu očetu časten spomin, njegovim pa naše najiskrenejše sožalje!

Naročite — čitajte „LJUBLJANSKI ZVON“

Skrivnost belega čevlja

23

— Kakor veš ne zasledujem rubrike rodbinskih in družabnih vesti.

— Pred dobrimi petnajstimi leti, — je odgovoril Morehouse. In nadaljeval je napihnjeno: — Čujte, Queen, kaj ste pa mislili s tem grdim namigavanjem, da...

— Ljubi Morehouse, — se je zasmejal Ellery, — kaj ni malo čudno, ta strašna starostna razlika med materjo in hčerko? Menda mi ne boste zamerili mojega vljudnega začudenja?

Morehouse ga je začudeno pogledal. Inspektor je posegel vmes:

— Čujte, tako ne pridemo nikamor. Rad bi zvedel nekaj o tej Sari Fullerjevi, ki sedi tam na galeriji v operacijski dvorani... Kakšen je bil njen oficijelen položaj pri Doornovih? To mi ni povsem jasno.

— Ona je bila družabnica gospe Doornove. Živela je z njo petindvajset let, če ne več. In tudi ona je zelo čudaška. Prepirljiva, objestna, fanatična, tercijalka. In prepričan sem, da je v hiši izmed služinčadi nihče ni imel rad. Kar se tiče Sare in Abigail, bi človek ne mislil, da sta živeli toliko let pod eno streho. Neprestano sta se prepirali.

— Prepirali sta se, pravite? — se je začudil inspektor. — Zakaj pa?

Morehouse je skomignil z rameni. — Tega menda nihče ne ve. Mislim, da sta si bili kar tako za prazen nič neprestano v laseh. Abigail mi je v jezi večkrat izjavila, da bo to žensko takoj odpustila, pa ni nikoli prišlo do tega. Menda se je bila preveč navadila na njo.

— Kaj pa služinčad?

— To so navadni ljudje. Lakaj Bristol, upravitelj doma, kup služkinj — nič, kar bi vas moglo zanimati.

Ellery je prekrižal noge, vzdihnil in dejal:

— Zdi se mi, da smo prišli v tisti strašni položaj, ki nastane v preiskavi vsakega umora, ko je treba začeti povpraševati po oporoki. Natočite nam v tem vprašanju čistega vina. Povejte, kaj veste.

— Bojim se, — je odgovoril Morehouse, — da je to še dolgočasnejše, nego v drugih primerih. V tem ni nič zagonetnega. Vse je čisto navadno. Nobene zapuščine sorodnikom, ki so izginili nekje v Afriki ali kaj podobnega. Glavni del premoženja pripade Huldi. Hendrik je dobil zelo bogato zapuščino, večjo, nego jo je ta stari trebušnik zaslužil. Preskrbljen bo do smrti, če seveda ne bo v enem letu popil vseh zalog likerja v New Yorku. Tudi Sara bo podedovala lepe tisočake — namreč Sara Fullerjeva — več, nego more porabiti. Pa tudi služinčad ne bo prikrajšana. Bolnici je zapustila gospa Doornova toliko, da je preskrbljena za dolgo vrsto let. Sicer je pa to varno naložen denar.

— Vse to je v redu, — je pripomnil inspektor.

— Saj sem vam rekel. — Morehouse je začel vrteti na stolu. — Zdaj pa dalje, gospoda. Morda boste presenečeni, če vam povem, da je doktor Janney v oporoki dvakrat omenjen.

— Kaj? — Inspektor je planil pokonci. — Kako to?

— Dve različni oporoki. Ena je osebna. Janney je bil varovanec gospe Doornove že od svojih mladih let. Druga oporoka se nanaša na vzdrževanje fonda, ki naj Janneyu in Kneislu omogoči nadaljevanje znanstvenih poskusov, ki se z njima skupno ukvarjata.

— Počakajte, počakajte! — je zaklical inspektor. — Kdo je ta Kneisel? To ime slišim prvič.

Minchen je primaknil stol bliže. — Lahko vam o njem nekaj povem, inspektor. Moric Kneisel je raziskovalec, če se ne motim Avstrijec, ki dela z Janneyem na nekem odkritju, od katerega pričakujeta velik prevrat v znanosti. Gre za poskuse z novo kovino. Ima svoj laboratorij tudi tu v pritličju, opremil mu ga je Janney in v njem dela noč in dan. To vam je pravi krt, ta Kneisel.

— Kakšne vrste raziskavanje pa je to prav za prav? — je vprašal Ellery.

Minchena je spravilo to vprašanje v zadrego. — Tega razen Kneisla in Janneya menda nihče ne ve. Ta dva pa nočeta ničesar povedati. Laboratorij je strogo ločen od bolnice. Razen njih ni še nihče vstopil vanj. Zapira se na težko patentno ključavnico, stene so neprodirno izolirane, oken pa laboratorij sploh nima. Od notranjih vrat sta samo dva ključa, če hočete priti naprej. Te ključe imata Kneisel in Janney. Janney je najstrožje prepovedal vstop v laboratorij.

— Same tajne in skrivnosti, — je zašepetal Ellery. — Vračamo se v srednji vek, gromska strela! — Inspektor se je obrnil k Morehousu. — Ali veste o tem še kaj več?

— O njunem delu samem ne vem ničesar. Ni pa izključeno, da vas bo zanimalo nekaj, kar vam povem. To se je zgodilo šele nedavno.

— Oprostite, samo trenutek, prosim. — Inspektor je pokimal detektivu Valieu. — Pošljite nekoga po tega Kneisla. Govoriti moramo z njim. Počakajte z njim v operacijski dvorani, dokler ga ne pokličem... Tako, gospod Morehouse, kaj ste nam hoteli povedati?

Morehouse je odgovoril suho: Mislim, da vas bo to zanimalo. Poglejte, gospa Abigail, čeprav je imela staro srce in pametno staro glavo, je bila vendarle ženska. Strašno vihrava, gospod inspektor. In tako niti nisem bil posebno presenečen, ko mi je pred dvema tednoma povedala, da hoče napisati novo oporoko.

— Kaj poveste! se je začudil Ellery. V tem zločinu je pa res vse polno zanimivih podrobnosti in strokovnega gradiva. Najprej imamo opraviti z anatomijo, potem z metalurgijo, zdaj pa zopet s pravom.

— Ali ne mislite, da s prvo oporoko ni bilo nekaj v redu? — mu je posegel Morehouse brž v besedo. — Ona si je samo premislila, kolikor se tiče ene zapuščine.

— Janneyeve, kaj ne? — je vprašal Ellery.

Morehouse ga je debelo pogledal. — Da, Janneyeve. Oh, ne Janneyeve osebne zapuščine, temveč samo tiste, ki tvori poseben fond za podpiranje Kneislovih in Janneyevih raziskavanj. Ta del oporoke je sploh hotela črtati in izpustiti. Zato bi ne bilo treba pisati nove oporoke, toda bile so še nekatere dodatne zapuščine služinčadi, nekaj pa tudi v dobrodelne namene in slično, kajti prva oporoka je bila stara že dve leti.

Ellery je že zopet pozorno poslušal. — Ali je bila nova oporoka napisana?

Marseille — mesto zločincev

Sama marseilleska policija priznava, da se skriva v mestu najmanj 1000 sumljivih tipov

Marseile je poln sumljivih tipov, ki se imenujejo »nervis«, kakor pravijo ameriškim tolovajem »gangsterji«. Marsejčani so tipični po svojih trebuščkih, črnih bradicah, humorju in bahaštvu. Za vsakega Marsejčana je njegovo rojstno mesto najlepše na svetu, proti kateremu je Pariz navadna vas. Tajna Marseilla tiči v naslednji zgodbi:

Dva fantiča sedita v baru med južino in si pripovedujeta dogodke iz prejšnje noči. Ludo pravi Ze: Kri zahteva kri! Vsak je potegnil svoj revolver in ko se je dim razkadil, je bilo na tleh deset trupel. Tretji poslušalec poseže vsem: Kaj praviš? Ze je prisolil Ludu zaušnico, potem so pa šli vsi skupaj na večerjo. Beži no! vzklikne prvi jezno, da ga je motil, — kaj pa vtikaš svoj nos vmes? Saj si slišal, da se samo tako govori.« Tako je nastala povest o marsejskih tolovajih. In človek, ki pozna to francosko pristaniško mesto s svojega dvodnevnega obiska, bo tudi ugovarjal, češ, to je samo fantazija novinarjev in romanopiscev.

Policija je pa manj optimistična, saj priznava, da se skriva v Marseilleu najmanj 1000 sumljivih tipov, ki so bodisi izgnani iz mesta ali pa celo iz Francije. Če jih pa prizna policija toliko oficijelno, jih je v resnici gotovo še mnogo več. In resničnost govori, kajti največ roparskih umorov in napadov po chicaškem vzorcu je bilo zadnje čase baš v Marseilleu. Iz afere Staviskega znani inspektor Bonny je dal aretirati kot dozdevna morilca sodnega svetnika Princea, dva marsejska tolovaja Carbonea in Spirita. In kaj smo videli? Poslanec Simon Sabiani je dal nabiti po Marseilleu bojne plakate, v katerih se je zavzemal za svoja »prijatelja« in nihče se ni zgražal nam tem, da je bil eden poprej trgovec z dekleti, drugi pa tihotapec kokaina in opija. Ko so oba izpustili, jima je pripravil Sabiani z vsemi sumljivimi tipi sprejem, kakršnega mesto ni videlo niti ob prihodu prezidenta republike.

Tak je torej Marseille. Tu naletiš po zakotnih beznicah na trgovce z dekleti, na tihotapce mamil in orožja, skratka na zločince najrazličnejših vrst. Marseille je zbirališče sumljivih elementov na jugu Evrope. Policija jih lovi in vodi preiskave, vendar jim pa v večini primerov ne more do živega. Skrivati se znajo posebno spretno za ponarejenimi potnimi listi in ljudje, ki znajo potne liste ponarejati, zaslužijo toliko, da lahko brezskrbno žive. Vsak lastnik zakotne beznice je obenem trgovec z dekleti, za 500 frankov vam pa dobavi tudi fanta, ki je vsak čas pripravljen umoriti človeka. V Ženevi se vrše konference o zatiranju trgovine z mamili, v rue Torte v Marseillu pa ljudje, zlasti Kitajci, še vedno zahajajo v bare, ki so v resnici beznice opija, v barih na trgu Victor-Gelu je pa prava borza prostitucije ter trgovine s kokainom, heroinom in morfijem.

Poznati moraš krivuljaste alžirske in tuniške ulice v onem čudnem okraju Porte d' Aix in v la Belle-de-Mai, kjer obračunavajo med seboj člani podzemlja po svojih posebnih zakonih z noži in revolverji. V to obračunavanje niti policija ne posega, kajti umirajoči tolovaj nikoli ne izda tistega, ki ga je zaklal ali ustrelil. Kaj pa šele ulici Reynard in Butterie, kjer pričakujejo naga dekleta pred vrati barov in svojih tesnih stanovanj pijane mornarje, pristaniške delavce in vojake, kjer se pleše ob zvokih mehaničnih klavirjev, kjer love dekleta redarje in jim jemljejo čepice, da morejo potem v baru dati za pijačo. Takih prizorov je v Marseilleu vse polno.

Problem policje je v Marseilleu aktualen, kakor je bil v Zedinjenih državah za časa tihotapstva alkoholnih pijač. Policija bodisi da ne more nastopiti zaradi političnih vplivov, kakor smo videli v primeru poslanca Sabianija, ali pa marseillsko podzemlje uporno molči. V Marseilleu namreč nima policija tako razprostrte mreže ovaduhov, bodisi prostovoljnih ali plačanih, kakor v Parizu, kjer se na nje lahko v polni meri zanese. V Marseilleu vse molči, očividci se nikoli ničesar ne spominjajo, nikoli ničesar ne vedo, ničesar niso videli in ničesar slišali.

Ni torej čuda, da si je morilec našega kralja izbral za kraj svojega gnusnega zločina baš Marseille.

Novi vojvoda Kentski

List »London Gazette« je objavil uradno obvestilo, da je podelil kralj princu Juriju, ki se 28. novembra v westminstrski opatiji poroči s princeso Marino, naslov vojvoda Kentskega. To je poročno darilo angleškega kralja njegovemu sinu in z njim se obnovi po 114 letih naslov vojvode Kentskega. Zadnji nosilec tega naslova je bil četrti sin Georga III., znan v zgodovini kot oče kraljice Viktorije.

Kentsko plemstvo je zelo staro. Prvi earl Kentski je bil Odo, škof v Bayeuxu, brat Vileja Osvojalca. Kot vojvoda Kentski bo princ Jurij tudi član zbornice lordov, kamor ga uvedeta dva po kralju določena peera. Da bi bila povdarjena troedinost Velike Britanije, je dobil princ Jurij obenem škotski naslov Earl of St. Andrews in irski naslov Baron Downpatric.

Nič ne de.

— Pazite na klavir, da ne zadenete z njim ob zid.

— Nič ne de, saj bodo to hišo itak podrli.

Nesrečno leto 1934

Ob novem letu so francoski zvezdoslovci prorokovali, da bo leto 1934 nesrečno. Max Jacob je napisal takrat naslednje proroške besede: Novo leto prinaša slabe izglede jugoslovenskemu kralju Aleksandru. Razen tega je prorokoval po zvezdah sporazum Rima z Berlinom, težke trenutke za razorožitev, astronomično rečeno nekakšen mrk, dalje, da se bo morala borza braniti silnih napadov in da nastanejo v Franciji nemiri. Posebno točno je prorokoval Rhömovo smrt. Trdil je, da nastanejo nemiri v narodno socialistični stranki. Dalje je pisal: V Franciji vidim nesrečo za ministra. To bo leto katastrof tako v prometu, kakor v potresih.

Ko čitamo zdaj to prorokovanje, smo veseli, da se nesrečno leto 1934 bliža koncu.

Nakup sadja je stvar zaupanja

Ljubljana, 19. oktobra.

Naš sadni trg nudi pestro sliko vsakomur, kdor se zanima za sadje, ko ga ogleduje ali nakupuje za svojo potrebo. Številni sadni prodajalci prodajajo najrazličnejše sorte sadja, ne glede na kakovost in trpežnost. Nepoučen nakupovalec kupi vse, kar se mu ponuja. Ne vprašuje se mnogo po dobrih sortah sadja. Merodajne so več ali manj cene, kakovost sadja stopi navadno v ozadje. Tako starodavno trgovanje s sadjem pa ni niti za prodajalca, še manje za kupca dobro, zato trpi mnogo splošna uporaba sadja.

Vsakega konzumenta mora zanimati predvsem kakovost in čas užitnosti nakupljenega sadja. Zato hočemo navesti nekaj sort, pripravnih za zimsko uporabo. Razne renete, kakor: Baumanova reneta, ananas, mošancgar, carjevič, razni kosmači, zlata parmena, kanadka, voščenka, ribstonovec, šampanjska reneta, dalje navadne sorte belfler, domači rdeči pogačar, bobovec, štetinec itd. so jabolka, ki jih imamo letos dovolj na domačem trgu na prodaj. Zelo važno je gotovo za kupca, da vpošteva torej kakovost, pristnost in trpežnost sorte — in nazadnje tudi ceno pri sadju, ki ga namerava kupiti. **Iz povedanega sledi, da je nakup sadja za zimo stvar medsebojnega zaupanja med prodajalcem in konzumentom.** Nakup sadja na slepo srečo in po nizki ceni se čestokrat maščuje. Zato odreže najbolje dotični, ki nakupi sadje pri Kmetijski družbi v Ljubljani, ki je sortirano, ne samo po debelosti in sortah, temveč tudi po trpežnosti in kvaliteti in strogo kontrolirano po lastnih strokovnih organih v vseh ozirih. Zanimanci se vabijo na ogled razstavljenega sadja pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3, med poslovnimi urami.

Iz Trbovelj

— **Težka nesreča pri delu.** V torek se je v Terezija rovu vzhodnega okrožja pri delu težko ponesrečil delavec Klenovšek Viktor. Bil je zaposlen kot spremljevalec vlakov s premogom, ki jih odvaža iz jamskih rovov bencinska lokomotiva. Pri eni teh voženj je skočil Klenovšek na bencinsko lokomotivo, da bi mu ne bilo treba hoditi. Komaj pa se je povzpel na stojišče bencinske lokomotive ter se nekoliko nagnil proti motorju, ga je motor zagrabil ob strani za obleko, ga potegnil na stran tako, da je prišel med steno in motor. Dasiravno je motorovodja Majnardi stroj takoj ustavil, je dobil Klenovšek jako težke notranje poškodbe. Med drugim ima zlomljeno stegnjenico, nekaj reber, težke so pa tudi notranje poškodbe. Bil je takoj prepeljan v tukajšnjo bolnico.

— **Vpisovanje za esperantski tečaj.** Zaradi smrti Nj. Vel. kralja je tukajšnji esperantski klub preložil vpisovanje na prihodnjo nedeljo. Vpisovanje se vrši ob istem času, kakor je bilo napovedano za prejšnjo nedeljo.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, tricikljev, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne **»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVŠKA CESTA ŠT. 4.** — Najnižje cene! Ceniki franko!

Gostilna Ljubljanski Dvor

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 28

Čast mi je opozoriti p. n. obiskovalce moje restavracije iz prejšnjih sezij, da je zopet nastopila sezona kvalitetnih rib. Danes imam v lepi izberi: rižoto od škampi, orade, branzini, barboni, sfolje itd.

Za ponovni obisk se priporoča:

M. ČEPIČ, restavrater.

BRITJE 2.— DIN
STRIŽENJE 4.— DIN
V novo renovirani higijenski brivnici »RAPID«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25. 3108

Če oddajate ali iščete stanovanje
oglašujte v »Slovenskem Narodu« — Beseda 0.50 para.

OGLAŠUJTE
V malih oglasih v »Slovenskem Narodu« velja vsaka beseda 50 para, davek Din 2.- Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.-, davek Din 2.- Mali oglasi se plačujejo takoj; po pošti lahko v znamkah — Za odgovore malih oglasov treba priložiti znamko

STANOVANJE
obstoječe iz dveh sob in pritiklin iščem za november. — Ponudbe pod »November 3072« na upravo »Slov. Naroda«.

Trenchoati
usnjeni suknjiči itd. najboljši nakup pri
PRESKERJU,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v
LEKARNI DR. G. PICCOLI,
LJUBLJANA, Dunajska c. 6

ZIMSKA NAMIZNA JABOLKA
sortirana, v zabojčkih in **SADNO DREVJE** visoko in pritlično za jesensko saditev dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. 3103

PRESKRBA NAJBOLJŠEGA SADJA ZA ZIMO
Pri nakupu sadja za zimo je v prvi vrsti važno, da je vse sadje pravilno odbrano, sortirano po kakovosti, debelosti in trpežnosti ter pravilno pakovano. Nakup sadja na slepo srečo po nizki ceni se čestokrat maščuje. Nabava sadja je torej zadeva zaupanja med kupcem in prodajalcem. Oglejte si zato stalno sadno razstavo najboljšega slovenskega sadja pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. Vstop vsakomur prost, brez obveznosti za nakup. 3107

✝

Umrl nam je po dolgotrajnem trpljenju naš ljubi mož, oče, sin, brat in svak, gospod

ing. Albin Cotić

šef laboratorija cementarne TPD v Trbovljah in art. kapetan I. kl. v r.

Pogreb bo iz mrtvaške veže splošne bolnice v soboto, dne 20. t. m. ob ½ 4. uri popoldne na poko-pališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Trbovlje, 18. oktobra 1934.

Žalujoča družina.

Pomladila sem se za 10 let — To pa lahko storite tudi Vi

Nenavadna zdravniška iznajdba na polju kozmetike

Sedaj je lahko pomladiti staro in ovenelo kožo ter jo napraviti belo in svežo. Znanost je namreč naposled našla vitalni element pomlajevanja kože. Ko to sredstvo z otiranjem prodre v kožno tkivo, gube kmalu izginejo, popolnoma pa izginejo tudi razširjene znojnice in zajedalci ter sploh vsi ostali nedostatki polti. To vitalno sredstvo za pomlajevanje, ki se pridobiva od mladih živali, je sedaj samo v kremi Tokalon. Učinki kreme Tokalon obstoje v tem, da olepšajo kožo ter okrepijo podkožno tkivo, s tem pa dajo tudi nelepemu licu ljubkost in svežino.

Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo, rožnate barve, zvečer. Krema hrani in pomlajuje Vašo kožo, ko spite. Kremo Tokalon, hranilo za kožo, bele barve (ne mastno) pa uporabljajte zjutraj. Od nje bo postala Vaša koža bela in sveža, puder pa bo ostal na licu ves dan. Naj bo Vaša polt še tako slaba, po uporabi kreme Tokalon bodo učinki presegali vsa Vaša pričakovanja.

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.